

Politikos apžvalga.

Svarbus Amerikos pasiūlymas karo skolų likvidavimo reikalui.

Kaip žinoma, paskutiniu metu vokiečiai iškėlė aiktėn reparacijų (karo nuostolių Santarvės valstybėms mokėjimo) reikalą. Per savo pasimatymą su anglų valstybės vyrais vokiečių ministrai pareikalavo peržiūrėti Youngo reparacijų planą ir atitinkamai sumažinti bendrą reparacijų sumą, nes, girdi, Vokietija nepajėgia tą milžinišką sumą sumokėti. Priešingu atveju, Vokietija turės subankrotuoti.

Tačiau, viena Anglija reparacijų klausimą išspręsti negali. Čia turi pasisakyti visos Santarvės valstybės, o ypač Prancūzija, kuri daugiausia gauna iš tų reparacijų. Be to, šis klausimas yra tampriai surištas su karo skolų problema. Mat, Santarvės valstybės turi mokėti savo karo skolas Amerikai. Tuo būdu, jei Vokietija sumažins savo reparacijas ar visiškai nustos jas mokėti, tai Santarvės valstybės negalėsiančios Amerikai savo skolas mokėti. Tada visa Europa atsidurs prie finansinio ir net ekonominio bankroto. Išgelbėti susidariusią sunkią padėtį Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas pasiūlė viso pasaulio valstybėms atidėti vieneriems metams visų tarpvalstybinių mokėjimų, karo skolų, reparacijų ir jų procentų mokėjimą. Šis pasiūlymas bus patiektas Jungtinių Amerikos Valstybių kongresui patvirtinti. Amerikos vyriausybė atidėsianti vieneriems metams mokėjimą visoms valstybėms, kurios yra skolingos Jungtinėms Amerikos Valstybėms. Nutarimas pradėsias veikti nuo šių metų liepos 1 d. Pasiūlymas neapima tik tų skolų, kurios yra išleistos privatinėse rinkoje, kaip valdžios obligacijos, ir yra laikomos privačiose rankose. Šio pasiūlymo tikslas duoti bandymo metus ekonominiam pasaulio atsigavimui ir padėti jėgoms, kovojančioms su pasauline krize, vis didėjančia ir galinčia privesti ir prie politikos sunkumų.

Amerikos prezidentas Hooveris savo pasiūlymė pažymėjo, kad jis nepritaria visiškam karo skolų anuliavimui, bet šių skolų mokėjimo pagrindas turi būti normalios sąlygos, kuriose skolintojai pajėgtų mokėti. Toks pagrindas buvo numatytas ir reguliuojant tarpvalstybinius mokėjimus. „Mes turime būti nuoseklūs savo pačių politikai ir principams“, pasakė Hooveris, ir pripažinti, kad dabartinės sąlygos, egzistuojančios pasaulyje, nėra normalios, ir jas reikalinga, žūt būt, pakeisti. Europos spaudoje rašoma, kad šis Amerikos žingsnis neturi jokio sąryšio su nusiginklavimo konferencija, kuri turi būti sušaukta kitų metų vasario mėn. Tačiau ginklavimosi išlaidos prisideda prie pasaulio ekonominės krizės: „Mes tikime ir norime padėti, pažymėjo Hooveris, geriems norams, kurie yra taip reikalingi šio svarbaus reikalo išsprendimui“. Prezidento Hooverio pareiškimu, 21 senatorius jau yra pritarę jo pasiūlymui. Visa Europos spauda gyvai atsiliepiama į Hooverio pasiūlymą ir jį sveikina. Vokiečių spauda pažymi, kad tas pasiūlymas turi Europai didelės reikšmės. Mat, beveik visos dalyvavusios kare valstybės tiesioginiu ar netiesioginiu būdu yra prasiskolinusios Amerikai. Milžiniškos skolos slegia Europą ir neleidžia jai ūkiškai atsistatyti. Vienu tik procentų sumokėjimas sudaro tokią našta, kuri sunkesniais metais daugeliui Europos valstybių yra nepakeliama. Tačiau visos Europos valstybių pastangos atkreipti Amerikos dėmesį į savo sunkią padėtį ir gauti iš jos bet kokių palengvinimų ligi šiol nedavė jokių apčiuopiamų vaisių. Ilgos derybos, kurias vedė Santarvės valstybės, ypač Prancūzija, su Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybe dėl karo skolų dalies anuliavimo (panaikinimo), pasibaigė be pasekmių. Hooverio pasiūlymas yra pirmas Amerikos žygis nauja kryptimi, kuris Europoje yra sutiktas su didesniu pasitenkinimu ir iš jo daug tikisi.

Prancūzija turi kontrpasiūlymą prieš Hooverio projektą.

Spaudos žiniomis iš Paryžiaus, prancūzų vyriausybė norinti padaryti kontrpasiūlymą prieš Hooverio projektą. Laikraščiai praneša, kad ministeris pirmininkas Lavalis, užsienių reikalų ministeris Briandas ir finansų ministeris Flandin ilgai tarėsi dėl prancūzų atsakymo į prezidento Hooverio pasiūlymą. Po konferencijos Lavalis pranešė Jungtinių Amerikos Valstybių pasiuntinui Paryžiui, kad Prancūzija neatsisakanti nuo neap-

draustų metinių 1931 — 1932 metų reparacijų mokesčių. Tačiau ji sutinkanti šią sumą pavesti per tarptautinį mokėjimų banką, kaipo paskolą suinteresuotoms valstybėms. Prancūzijos biudžete galintį pasireikšti deficitą (netekus vokiečių reparacijų mokesčių) Prancūzija numato padengti, išleidama trumpalaikes valstybės išdo obligacijas (pasizadėjimus).

Rumunija nori atnaujinti diplomatinius santykius su Sovietų Rusija.

Vokiečių spaudos žiniomis iš Bukaresto, esa tarp Rumunijos ir Sovietų Rusijos prasidėję derybos diplomatiniams santykiams atnaujinti. Autoritetingose rumunų politikų sferose pažymima, kad, norint atnaujinti su Sovietų Rusija politikos ir ekonomikos santykius, nereikia pamiršti, kad turi būti palikta dabartinė Dniestro upe einanti siena.

Ukrainiečių ir lenkų politiška konferencija.

Spaudos žiniomis, Lvove buvo ukrainiečių ir lenkų politiška konferencija, kurioje dalyvavo vyriausybės partijų bloko ir ukrainiečių politiškos organizacijos atstovai. Konferencijos tikslas buvo surasti galimybę lenkus su ukrainiečiais sutaukinti ir sustabdyti ukrainiečių judėjimą prieš lenkus. Tačiau vokiečių spaudos žiniomis, ši konferencija, nepaisant visų lenkų dėtų pastangų, nepavyko. Ukrainiečiai vis dėlto pasiliko lenkų priešais. Lenkų spauda daug tikėjosi iš šios konferencijos ir todėl labai apgailestauja jos nepasisekimu.

Lenkija nepalankiai sutiko Hooverio pasiūlymą.

Lenkų laikraščiai plačiai svarsto Hooverio pasiūlymą. „Gazeta Polska“ pažymi, kad Hooverio mėginimas padėti Europai finansiniai yra sveikintinas, tačiau, laikraščio nuomone, reikia atkreipti dėmesį ir į Prancūzijos reikalus. Hooveris taip stačias klausimą, kad Prancūzijos opozicija galėtų sufrukdyti Amerikos plano įvykdymą. Tada Prancūzija būtų prieš visą pasaulį atsakinga dėl markės kurso kritimo, Vokietijos bankroto ir dėl visų pasekmių toje srityje.

Prancūzai nori okupuoti Hebridų salas.

Spaudos žiniomis, paskutiniu metu tarp Prancūzijos ir Anglijos vedamos slaptos derybos dėl perleidimo prancūzams britų teisių į Naujųjų Hebridų salas Ramiajame vandenyne. Derybos prasidėjusios Prancūzijos iniciatyva. Prancūzų pretenzijos į šią salą siekia 1876 metų, kai tų salų pirmieji gyventojai anglai prašė Prancūziją jas aneksuoti. 1878 metais salos buvo paskelbtos neutralios, o nuo 1906 m. jos valdomos kartu Anglijos ir Prancūzijos.

Latvija emėsi svarbių priemonių ekonomiskai krizei pašalinti.

Latvių seime buvo svarstomos priemonės ekonomiskai krizei sušvelninti. Ministeris pirmininkas Ulmanis pareiškė, kad nutarta siaurinti importą, keičiant muitų tarifus. Muitus pakėlus, manoma per metus sutaupyti apie 50 milijonų latų ir tuo išlyginti užsienių prekybos balansą. Posėdy, tarp kitko, buvo svarstomi linų ir miško prekybos atgaivinimo reikalai, o taip pat taupumo reikalas. Artimiausiomis dienomis vyriausybė yra nutarusi patiekti seimui atitinkamą projektą. Dėl to šiomis dienomis seimo komisijoms bus plačiai pranešta apie Latvijos ekonomiską padėtį. Seimas, kaip manoma, bus paleistas liepos mėn. pradžioje. Nauji rinkimai bus tik rudeni.

PRANEŠIMAS.

Centrinė Kariuomenės Biblioteka renka prenumeratą vokiečių mėnesiniui žurnalui „Kriegskunst in Wort und Bild“ 1931 — 1932 metams. Žurnalo metinė prenumerata kaštuoja 12 litų. Žurnalo pirmas nr. išels 8 m. spalio mėn. 1 d.

Prenumeratorių sąrašus ir pinigus prašoma siųsti — Kariuomenės Bibliotekai, Kaunas, Gedimino g. vė 15, iki 8 m. rugsejo mėn. 1 d. Vėliau gauti pinigai ir sąrašai bus gražinti atgal.

Kaina visiems: metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt. ir 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos dvigubai. Skolbimų kaina pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė „Karys“. Telefonas: per Vyr. Štabą 86 nr.

Lėidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius.

Redaktorius mjr. Balčiūnas.

„VILNIAUS“ spaustuve Kaune, Nepriklausomybės aikštė 2. Telef. 776.

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XIII metai

Kaunas, 1931 m. liepos 2 d.

Nr. 27 (631)

Meilė Lietuvos mūs žingsnius telydi.

Liepos mėnesio 1 d. vienas svarbiųjų Širvintų ir Biedraičių kautynių dalyvių, 7 pėst. Žemaičių Kunigaikščio Butėgeidžio pulkas, švenčia dvylikmetines savo gyvenimo sukaktuves.

Šios mūsų kariuomenės dalies jubiliejinė šventė, be abejonės, maloni ir džiugī patiems to pulko buvusiems ir dabartiniams dalyviams ir įdomi mums, toliau nuo dalies stovintiems kariams.

Pirmiems maloni dėl to, kad dalis jų (bent kariūninkai) dar tebėra pirmutinių pulko kovų ir vargų būdininkai. Jie patys visa tai dar prisimena: iškęstus vargus ir laimėjimų džiaugsmus. O juk pirmieji pulko vargai ir džiaugsmai yra didesni negu dabartiniai taikos metu.

Mums ši jubiliejinė diena yra įdomi ir tuo, kad, minėdami ją, paprastai, viešai minima yra ir dalies nuveiktieji darbai, kurie ir yra svarstis, rodąs jo vertę.

7 pėst. pulkas, atskleidęs savo nedidelės istorijos lapą, gali didžiutis ir, kaip romėnai pasakyti: „malonu atsiminti praėjusius darbus“ (jucunda memoria praeteritorum laborum).

O bendrai mums visiems malonu yra, kad ši dalis pavyzdingai atliko savo pareigas Tėvynei.

Pulko įsikūrimas ir pirmieji karo žygiai. 7 pėst. pulkas įsikūrė jau po pirmojo naujokų šaukimo. Todėl ir nebe visi jo pirmieji dalyviai buvo savanoriai kūrėjai.

1919 m. liepos 1 d. keturios Kauno komendantūros kuopos su technikos ir ūkio komandomis buvo atskirtos iš k-ros ir sudarė Kauno batalioną.

Batalionas, karininko Petrausko vadovaujamas, vos porą mėnesių tepagyveno Žaliojo kalno kareivinėse, besimokydamas rikiuočių, nešdamas įgulos tarnybą ir organizuodamasis.

Spalių 10 d., karin. Adama Kavičiaus vadovaujamas, išvyko į frontą. Šis vadas daliai ir vadovavo visą nepriklausomybės kovų laiką.

Spalių 15 d. batalionas pirmą kartą susitiko su priešininkais Baisogalos apylinkėse, Daugelaičių kaimo rajone. Čia pirmą kartą susitiko su priešu, paėmė pirmus karo belaisvius ir žuvo pirmieji pulko kariai.

Pirmosios bataliono (dabar pulko) karo aukos yra šios: du kariuomenės kūrėjai savanoriai. Jie abu jauni, tik po 18 metų sukakę vaikinai. Pajutę organizuojantis kariuomenę, juodu savanoriais atvyko į Kauną ir iš komendantūros buvo paskirti į Kauno batalioną. Kilę iš Radviliškio valsčiaus: Jonas Jaraminas — Kaulinių ir Gracijonas Sakalauskas — Karčiamų kaimų. Darbštus Radviliškio šaulių būrys ir visuomenė miesto kapinėse pastatė jiems dviem gražų paminklą su parašu:

„Čia ilsisi Lietuvos kariuomenės savanoriai — kūrėjai:

Jaraminas Jonas ir
Sakalauskas Gracijonas.

7 pėst. Ž. K. Butėgeidžio pulko kareivinės Klaipėdoj.

Abu 18 m. amžiaus, žuvę kovose su bermontininkais ties Daugelaičių kaimu, Radviliškio valsčiaus. 1919 m. spalio mėn. 15 d.

Tebūna lengva Jums, garbingi karžygiai, Lietuvos žemelė, kurią Jūs savo krauju išvadavote!

Mes, Lietuvos sūnūs ir dukters, tikrai pasižadame eiti Jūsų pramintu taku“.

Geriau jų vardus įamžinti ir Radviliškio miesto dvi gatvės pavadintos tų Kauno bataliono garbingų karių vardais.

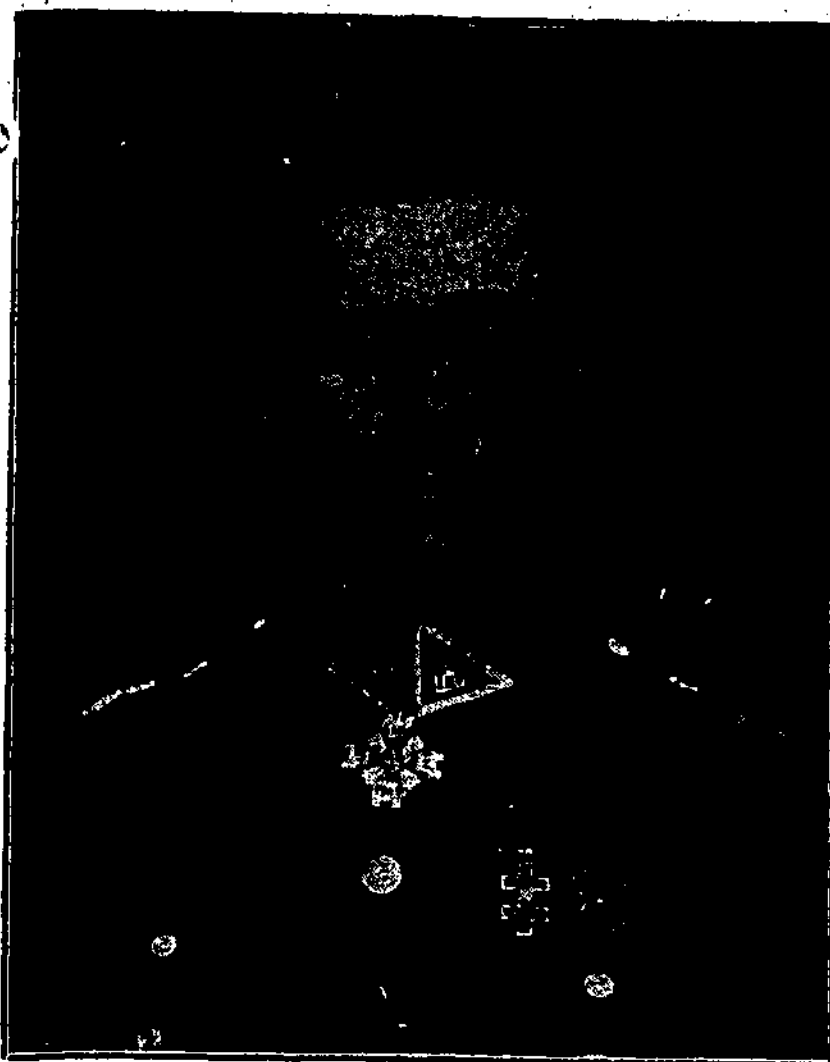
Lapkričio 20 d. batalionas, atstūmęs bermontininkus, pasiekė Tauragę ir atkirto vokiečiams į Mažą Lietuvą pasitraukti kelią — užėmė Tauragės — Pagėgių geležinkelį. Vėliau stovėjo Jurbarke, saugojo M. Lietuvos sieną, vėliau vėl buvo sugrižęs į Tauragę. Bataliono dalis saugojo Lydavėnų geležinkelio tiltą, kurį vokiečiai rengėsi susprogdinti.

Žygių metu per Žemaitiją Kauno batalionas buvo pavadintas 7 pėst. pulku, o vėliau gavo ir savo dabartinį pavadinimą.

Lenkų fronte. 1920 m. sausio 15 d. pulkas, išvalęs nuo bermontininkų Žemaitiją, buvo išsiųstas į lenkų frontą.

Apie pusę metų pulkas saugojo barą tarp Kurklių ir Veprių, o rugpjūčio 27 d., kartu su kitomis dalimis, vengdamas kivirčų su pakrikusia bolševikų kariuomene, įėjo į Vilnių ir tą patį dieną dalyvavo valstybės vėliavos iškėlimo Gedimino pilies bokšte iškilmėse.

Neilgai pulkui teteko gyventi Vilniuje. Bolševikai lenkų fronte pralaimėjo ir pradėjo trauktis, o paskui juos veržėsi lenkai ir pro Gardiną traukė Vilniaus link. Rugsėjo 22 d. pulkas buvo pasiųstas sulaikyti lenkų persikėlimą per Nemuną ties Gardinu. Bet tenai benuvyko tik I ir III pulko batalio-

Plk. Genys, 7 pėst. pulko vadas.

ku nelaisvėn ir nemaža kitokio karo grobio.

Paskutinis didžiausias lenkų pasiryžimas prasi- mušti Vilkmėgės — Kauno kryptimi taip pat su- dužo į butegeidėnų atkaklumą: Giedraičių ir Širvintų kautynės.

Per Giedraičių kautynes pulkas, viena savo rink- tine puldamas lenkus, paėmė Giedraičių miestelį ir, nuginklavęs kelis lenkų kavalerijos eskadronus, pa- ėmė per 100 pabalnotų arklių, daug belaisvių ir kito- kio karo grobio.

Lapkričio 19 ir 21 d. pulkas puolė lenkus Šir- vintuose. Abu kartu pulko II ir III batalionai, apsu- pę miestelį, atkakliai kovėsi miestelio gatvėse. Len- kus nugalėjo ir per abu kartu paėmė nelaisvėn per

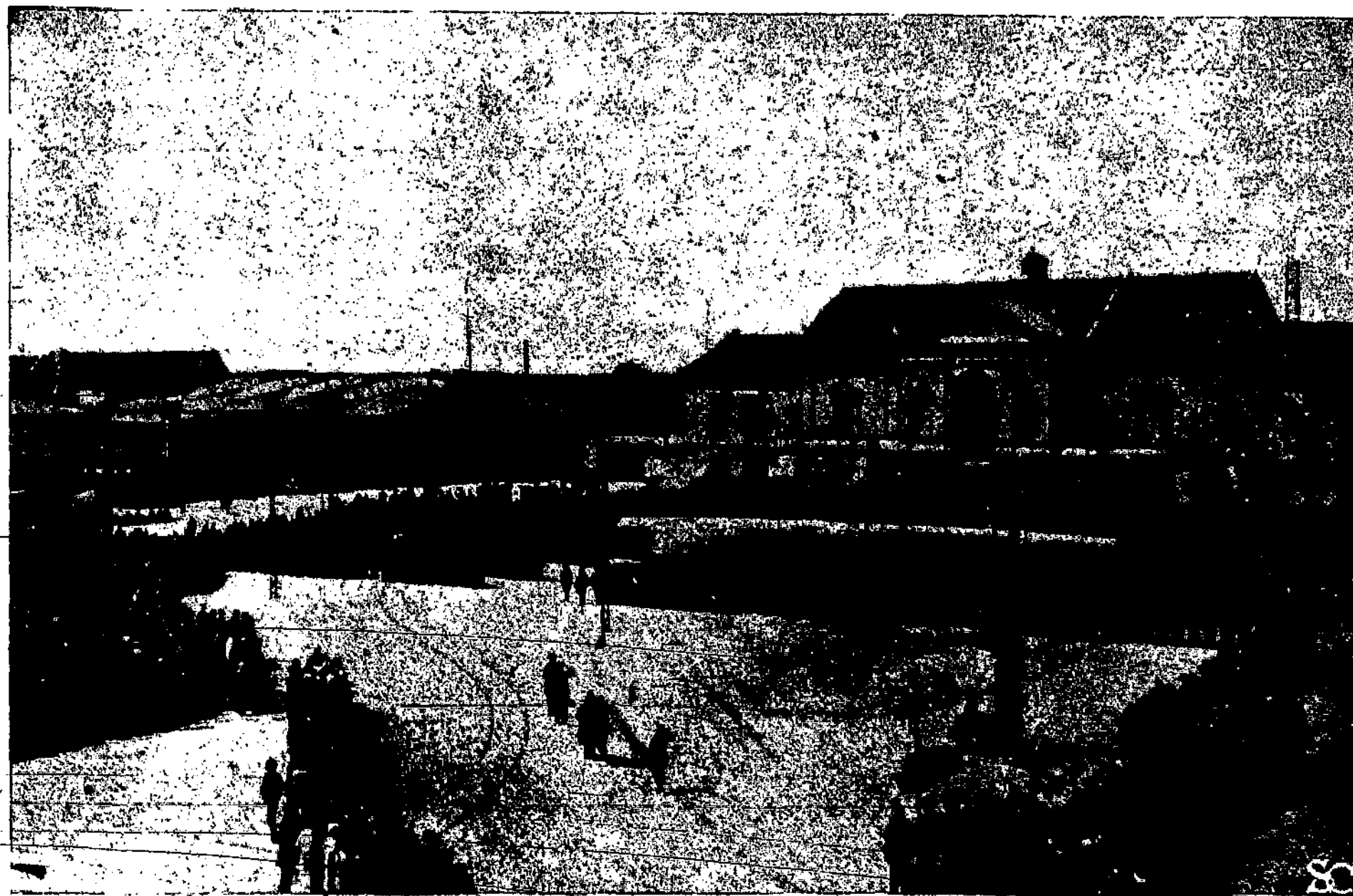
200 belaisvių, per 100 ark- lių su visa kariška munici- ja ir daug priešų ginklų.

Po Širvintų kautynių lenkai traukėsi didelėje ne- tvarkoje ir tuo metu mūsų kariuomenė būtų galėjusi toli pirmyn pažygiuoti, bet įsikišo Santarvės valstybių karo misija ir sustabdė ka- ro veiksmus.

Lapkričio 19 d. prie Paširvinčių dvaro buvo nu- kautas leitenantas Zigmas Tiška.

Sustabdžius kautynes, pulkas saugojo demarklini- ją ir tik 1923 m. persikėlė savo nuolatinėn buveinėn — Klaipėdon.

1928 m. už Giedraičių ir Širvintų kautynių anto- pelnius Respublikos Prezi- dentas pulką apdovanojo Vyties kryžiaus vėliava, kurion butegeidėnai trase

7 p. Ž. K. B. pulkas išsirikiavęs paradui teatro aikštėje, Klaipėdoje.

nai, o II nebespėjo ir paliko užėmęs barą ties Merkine. Gardino rajone labai nukentėjo I batalionas, — o III, kpt. Vitkausko vedamas, pateko lenkų užpa-

savo šūki: „Meilė Lietuvos mūs žingsnius telydi“.

Nuo 1924 m. pulką vadovauja pulkininkas P. Genys.

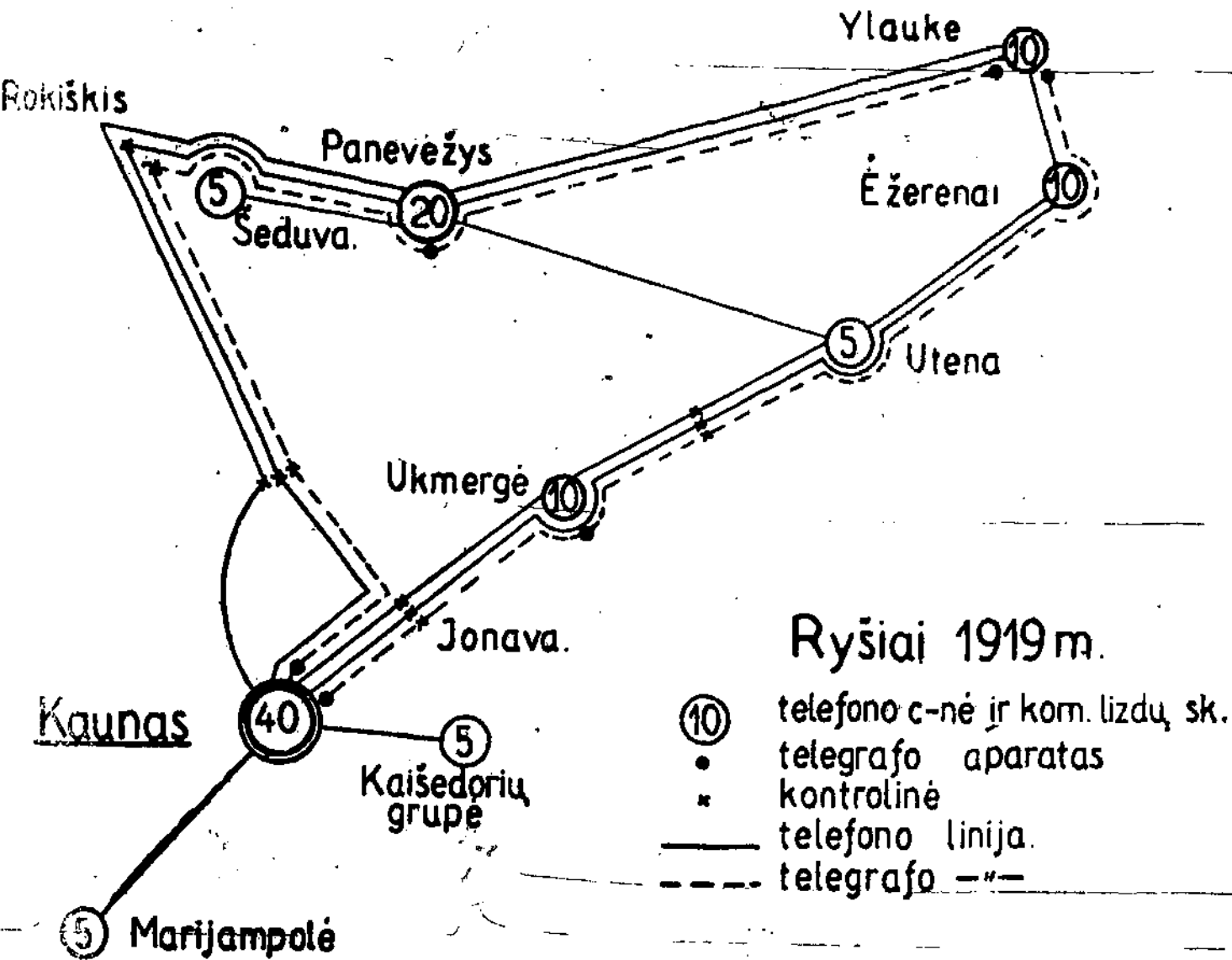
I. J.

Ryšių batalionas.

1918 m. lapkričio mėn. pradėta formuoti Lietuvos kariuomenė. Iki 1919 metų pradžios su priešu neteko susidurti, bet jau tų metų vasario mėn. pradžioje, pradėjus vokiečių okupacinės kariuomenės dalims trauktis iš Lietuvos, mūsų jaunajai kariuome-

Plk. ltn. Voicechauskas, ryšių bataliono vadas.

1. brėžinys.

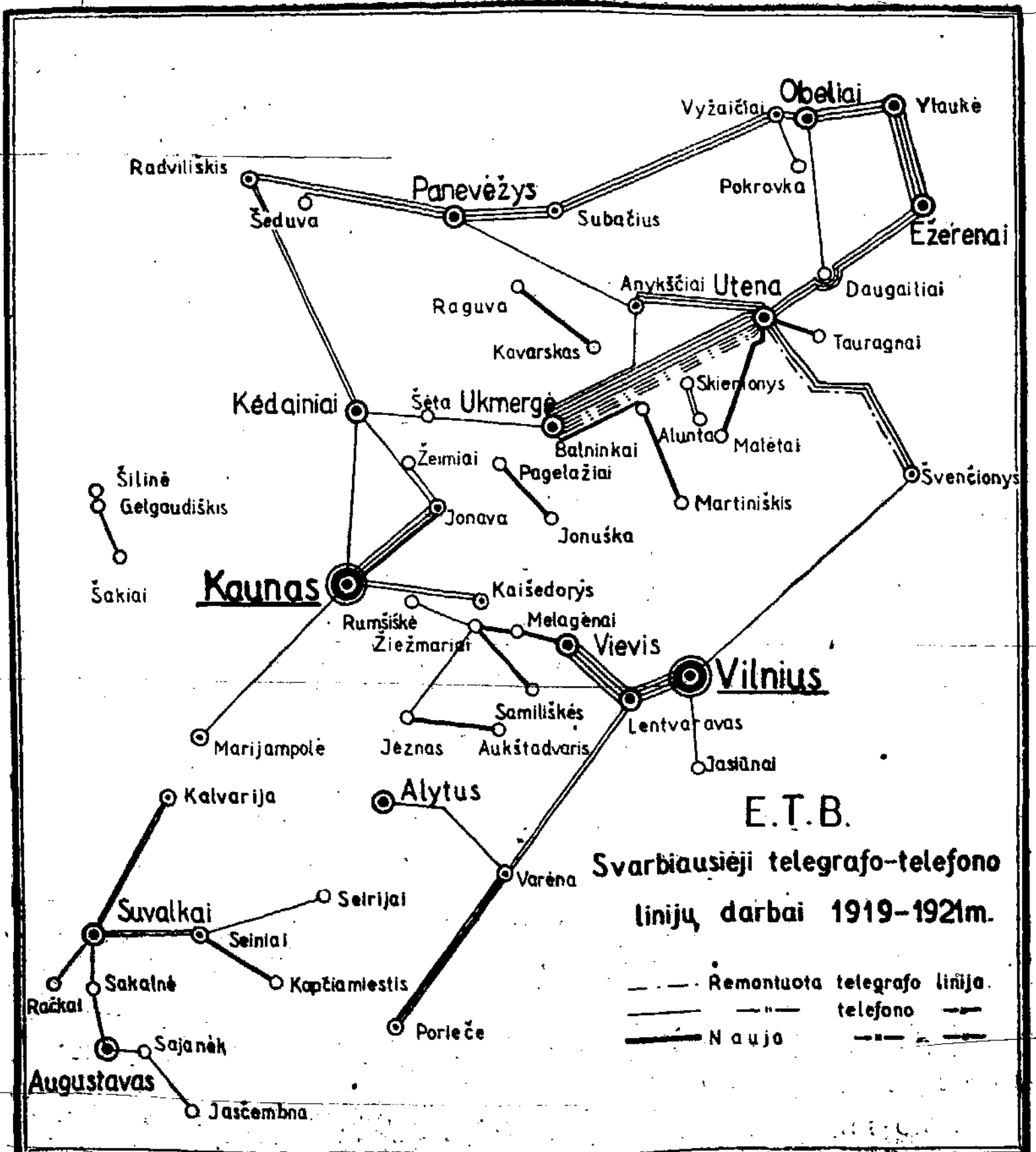
nei buvo pastatyti du uždaviniai: 1) sulai-kyti besiveržiančias į Lietuvą raudonąsias bolševikų mases ir 2) apsaugoti Lietuvos gyventojus, žmonių ir valstybės turta, nuo besitraukiančios, nebedrausmingos vokiečių kariuomenės plėšimų.

Naujai sudarytoms, fronte išmėytoms, kariuomenės dalims sėkmingai valdyti reikėjo gerų ryšių, tačiau nebuvo pradžioje nei žmonių — mokovų, nei turto. Pradėta nuo to, kas buvo po ranka: iš dviejų bent kiek nusimanančių žmonių 1919 m. sausio 8 d. sudaryta „bevielio telegrafo grupė“ (karin. Adamkavičius ir kareivis Matulionis — dabar ats. leitenantas). Už mėnesio — vasario 7 d. — jau formuojama inžinerijos kuopa, kurios sudėty buvo ir elektrotechniškas būrys. Kovo mėn. inžinerijos kuopa išaugo į batalioną, o elektrotechniškas būrys — į elektrotechnišką kuopą.

Kuopos gyvenimo pradžia buvo labai sunki. Nebuvo nei specialistų instruktorių, nei techniško turto. Pirmą techniško turto atsargą sudarė iš vokiečių kareivių supirkti telefono aparatai ir linijų medžiaga ir iš dalies fronte atimtas ryšių turtas.

Liepos mėn. 1 d. inžinerijos bataliono elektrotechniška kuopa išskirta į atskirą dalį. Kuopos vadu paskirtas karininkas Petraitis.

Tą pačią liepos mėn. 1 d. gautas Gen. Štabo susisieki- mo dalies įsakymas išsiųsti dvi telefonistų voras: vieną Panevėžio —

2. brėžinys.

Joninės Rambyne.

Birželio 20 — 21 d. Rambyne buvo tradicinė Joninių šventė. Nors oras buvo lietingas, tačiau žmonių suplaukė apie 10—12.000.

Svečių tarpe buvo Klaipėdos kr. gubernatorius p. Merkys, Vidūnas, M. Jankus, pulk. Liormanas ir kit.

Jau šeštadienį į Rambyno kalną plaukė žmonių minios ir gausingos ekskursijos iš įvairių Lietuvos vietų. Iš Didžiosios Lietuvos buvo net kelios ekskursijos. Joninių programa pradėta ragų deginimu, margoms ugnims liepsnojant. Naktį buvo suvaidinta L. Giras misterija „Paparčio Žiedas“. Sekmadienį prieš pietus susirinkimas ir „laisvas susibūrimas“, grojant keliems orkestrams. Apie 13 val. prasidėjo iškilmės. Iškilmės atidarė gubernatorius p. Merkys, pasakydamas atitinkamą kalbą ir pasveikinęs susirinkusius. Po jo kalbos keliolika chorų, orkestrams pritariant, pagiedojo himną. Toliau Tilžės giedotojų draugijos choras padainavo keletą dainelių. Įdomiai kalbėjo rašytojas Vidūnas ir po kalbos padirigavo bendram chorui, kurį sudarė atskiri Pagėgių, Rokų, Pateičių, Smalininkų, Lauksargių, Šilutės ir Saugų chorai — apie 300 dainininkų-ių. Iš Kauno atvyko šaulių ekskursija apie kelis šimtus žmonių. Prie aukuro padėjo akmenis su būrių užrašais. Akmenis padėjo Kauno šaulių rinktinė, Kauno šaulių būrys, Šančių, Vilijampolės, Aleksoto ir studentų būriai.

Padedant akmenis kalbėjo Kauno ekskursijos vadas p. Dainauskas. Pabaigoje dar padainavo keletą dainų. Šančių šaulių vyrų ir bendras choras gražiai pagiedojo „Ei, pasauli, mes be Vilniaus nenurimsim!“ Dar dainavo Klaipėdos

krašto mišrus choras. Dar kalbėjo aušrininkai M. Jankus ir Šliupas.

Šventė pasisekė. Susisiekimą palaikė garlaiviai ir keliasdešimt autobusų ir automobilių.

Šventę surengė Klaipėdos giedotojų draugija „Sandara“.

M. Prancūnas.

Iš Rambyno iškilmių. Iš kairės dešinėn (viršuj): 1) Klaipėdos krašto gubernatorius Merkys, 2) plk. Liormanas, 3) M. Jankus, 4) šventės rengimo pirminiukas Paura. Apačioj: Jungtinis choras. Diriguoja šaulys Ilčiukas.

Obelių link, kitą — Kėdainių — Panevėžio link. Nuo tos dienos elektrotechniška kuopa dirbo fronte iki karo veiksmų pabaigos — 1920 — 1921 m.

1919 m. liepos mėn. 28 d. elektrotechniška kuopa jau performuojama į mokomąjį elektrotechnikos batalioną. Vadu paskirtas karininkas Žadeikis. Tuo metu bataliono aptarnaujamo ryšių tinklo schema matyti čia pirmame brėžinyje. Tačiau bataliono uždavinys buvo ne vien tik esamo tinklo aptarnavimas, bet dar daugiau naujų linijų statymas, fronto surišimas su generaliu štabu. Dirbta visuose frontuose, bet daugiausia šiaurės-rytų (bolševikų), pietų — Vilniaus (lenkų) fronte. Svarbiausius bataliono atliktus darbus vaizduoja 2 brėžinys.

Nuo 1919 m. rugsėjo mėn. 14 d. iki 1920 m. rugsėjo mėn. 27 d. batalioną vadovavo pulk. leit. Šlabšinskas, o nuo 1920 m. rugsėjo mėn. 27 d. vadovauja dabartinis ryšių bataliono vadas pulk. leit. Voicechauskas.

1926 m. sausio mėn. 1 d. elektrotechnikos batalionas priskirtas prie technikos pulko, o nuo 1927

m. rugsėjo mėn. 1 d. iš technikos pulko technikos bataliono sudarytas dabartinis ryšių batalionas. Tuo būdu ryšių batalionas yra tiesioginis elektrotechnikos bataliono ir buvusios elektrotechniškos kuopos įpėdinis ir šių metų liepos 4 d. (tą dieną nustatyta bataliono šventė) mini savo 12 metų sukaktį.

Dėl kai kurių svarbių tarnybos priežasčių šiemet bataliono šventės apeigos iš liepos mėn. 4 d. nukeliamos iki rudens.

Kpt. Šulcas.

Nuo birželio mėn. 28 d. iki liepos mėn. 5 d. — vasaros blaivybės savaitė. Blaivėkim!

Jei žmonės nustotų gėrę, tai devyni dešimtadaliai užsidarytų kalėjimų. Coleridge.

Įsruty ir Trakynėje.

(Įspūdžiai ir pastabos).

Jau buvo minėta, kad iš š. m. kav. pulkų raitųjų sporto konkūrų galima padaryti teigiamų išvadų, būtent, galime dalyvauti ir užsienio konkūruose. Taigi, toks kvietimas iš vokiečių pusės mūsų karo vyriausybės buvo priimtas, o mūsų kavalerijos karininkai laukė progos pasirodyti.

Konkūrai buvo birželio 21 d. Įsrutyje ir mūsų kav. karininkų grupė, vadovaujama pulk. ltn. Engmano, šia sudėtimi: kpt. Ugianskis, kpt. Andriūnas, ltn. Stravinskas, ltn. Staniškis, jaun. ltn. Kondrotas ir jaun. ltn. Andriūnas su 18 arklių ir komandos žmonėmis išvyko į kalbamuosius konkūrus birž. 18 d.

Be abejo, kad patys dalyviai ir pasilikusieji su dideliu nekantrumu laukė birželio 21 d. su jais konkūrų išdavomis, nes tai pirmas mūsų raitųjų sporto užsiangazavimas į užsienį ir į valstybę, garsią savo arklių paderme. Suprantama, kad tai buvo įdomu ne vieniems kavaleristams, buvo įdomu ir kitiems kariams, taip pat visai spėliojo užsienio spauda, o ypatingai Rytų Prūsų.

Žinoma, buvo visokių spėjimų, bet nepareikšta nieko neigiamo.

Kalbant apie pačius konkūrus, reikia kalbėti ir apie Įsrutį, tą miestą, kuris visiems Rytų Prūsijoje žinomas, kaip raitųjų sporto centras. Lietuviams jis žinomas, kaip buvusioji prūsų giminės nadruvių sositinė. Paskutiniojo karo istorija ten taip pat užfiksavo kelis momentus (1914 m. nuo rugp. 24 d. iki rugsėjo 11 d. stovėjo rusų I armijos štabas, gen. Rennenkampfas). Dabar tame apskrities mieste skaitoma apie 40.000 gyventojų ir yra kariuomenės stovėjimo vieta, geležinkelių mazgas, Priegliaus prieplauka (nuo 1926 m.), tekstilės industrija, mašinų fabrikos, malūnai, miško, javų, arklių prekybos centras.

Aplink Įsrutį, taip pat, kaip beveik per visus Rytų Prūsus, gražiai kalba apie ankstybesnius to krašto šeiminkus vietovardžiai ir charakteringas tų vietovardžių kilimas. Tik pasiklausyk! Tarp dviejų upelių gyvenamos vietos vadinamos „Tarpupönen“ — „Tarpupp“, toliau „Karalene“, žemiau „Kummetchen“ — „Trakinnen“ — „Uzsupönen“ — „Gaudischkehmen“ — „Pendringen“ ir t. t. Taip, kad net keista yra girdint šitus vietovardžius, kaip aplinkuma yra vokiška. Taip perdėm jie lietuviški! Ir tik retai kur nors įterptas naujas vokiškas vietovardis liudija apie kitus šeiminkus.

Vieta, kaip nuo pat Kauno, taip iki pat Įsručio, važiuojant traukiniu, labai lygi, tik, žinoma, pervažius sieną pastebi kultūrų skirtumą. Vokiečių pusėje kažin koks geometras įrašė daugiau tiesių, pasuktų visokiais kampais, apskritimų dalimis kelių, kelelių, plentų linijas, o taip pat pagal tas linijas prisodino medžių, prtvėrė tvorų, atskyrė vieną lauką nuo kito ir t. t. Taip pat pristatė gražių namukų (mūrinių su raudonais stogais), nors dar tenka keleiviui pamatyti ir šiaudiniais stogais, bet tai yra retenybė. Pats Įsrutys švarus, gražiai sutvarkytas miestas su XV šimtmečio pilimi ir bažnyčia (ritierių laikų). Taip pat visa eilė paminklų, tarp kurių vienas vokiečių kariuomenės 12 lietuvių ulonų pulko žuvusiems draugams.

— Labą dieną! — keliu skrybelę ir klausiū apie daiktus mane interesuojančius. Pasiseka susikalbėti lietuviškai. Norėjau tyčia, pripuolamai sužinoti koks dar procentas kalba Įsruty lietuviškai. Taigi pasisekė susikalbėti, o su kitais pusiau susikalbėti. Pačių svetimtaučių duomenimis Rytų Prūsijoje yra apie 200.000 lietuvių.

Kauno įgulos viršilų ir puskarininkių ekskursija.

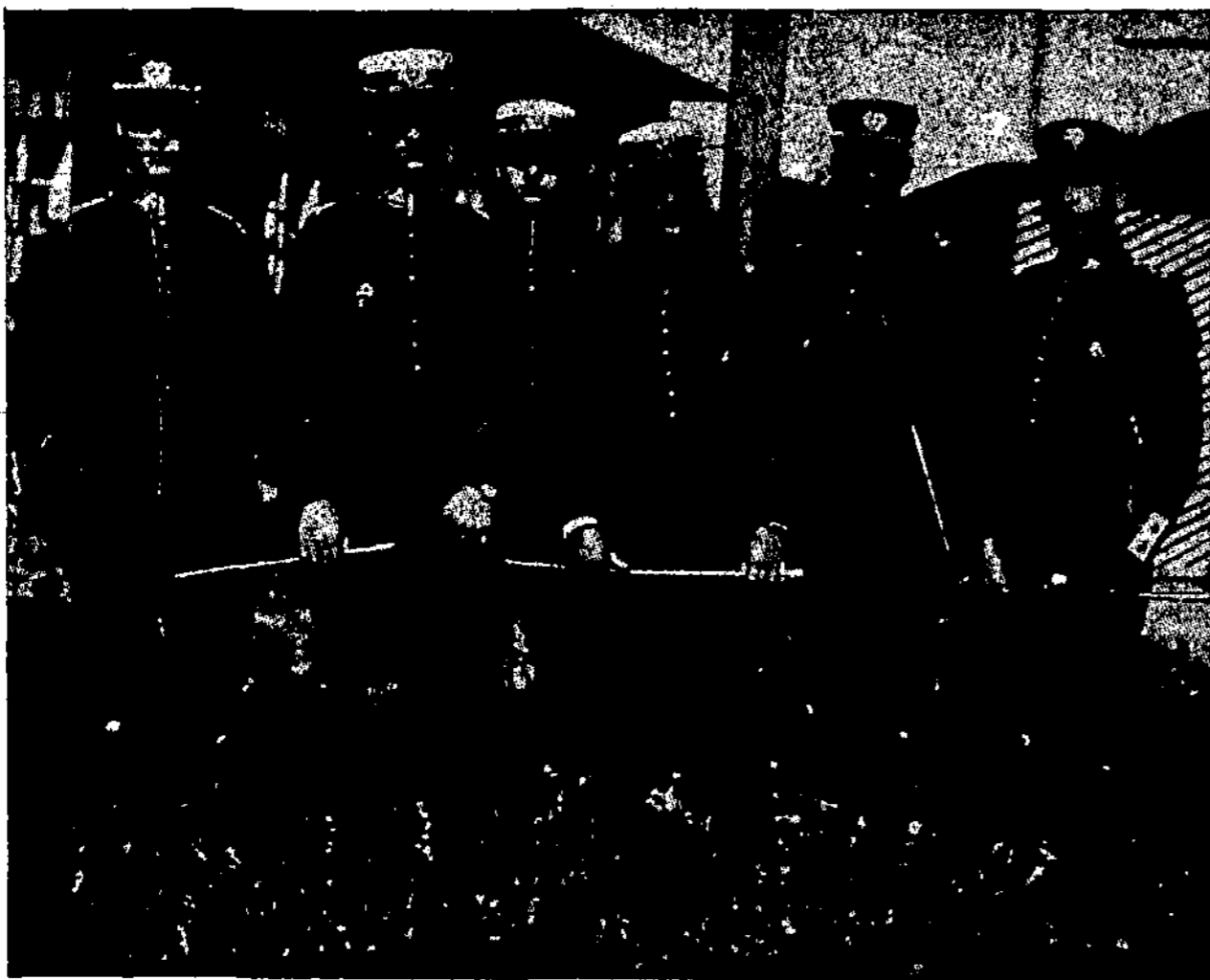
Birželio 27, 28 ir 29 d. d. Kauno įgulos liktiniams puskarininkiams ir jų šeimoms Vyr. Štabo Spaudos ir Švietimo skyrius surengė ekskursiją į Klaipėdos kraštą labai žemomis kainomis — 1 lt. 50 ct. ten ir atgal.

Birželio 27 d. rytą, 7 val., garlaivis „Vilnius“ su 317 ekskursantų išplaukė Nemunu. Iš prieplaukos mus palydi Sp. ir Švt. skyriaus švietimo ir kareivių kultūrinimo karininkas pulk. leit. Kuizinas ir kiti.

13 val. sustojome Jurbarke. Aplankėme bažnyčią ir kit. 14 val. 30 min. išplaukėme toliau. Ekskursantai pradeda nuobodžiauti ir kiekvienas pradeda ieškoti pramogų. Artindamies prie vokiečių sienos ir Maž. Lietuvos krašto, bandome kelias daineles padainuoti ir pagaliau susistatome rinktinių dainų repertuarą: „Pabaliais“, „Trys sesutės“, „Per girią girelę“, „Tupi lenkas už kalniuko“, „Kai aš turėjau kaime mergele“, „Oi, tu žirge, žirge“, „Pasisėjau žalią rūtą“, „Pirmyn, pirmyn“, „Į kovą, į kovą“, „Šaly kelio vieškelėlio“, „Šeriau žirgeli“, „Trijų seselių“ ir kitas trankesnes liaudies bei kariškas daineles. Juo tolyn, tuo geriau veikė mūsų „garsiakalbiai“. 15 val. 50 min. atpūsknojom į Mažąją Lietuvą — Smalininkus. Vietos gyventojai bėga prie kranto, muosuoja, sveikina mus. 19 val. išlipom ant Rambyno kalno. Užlipam į pačią

viršūnę: apžiūrime aukurą ir apylinkes. Ypač nepaprastai gražus vaizdas žiūrint nuo kalno viršūnės į Nemuną. Dauguma prie aukuro fotografuojasi. Rambyno restorano savininkas ekskursantus nemokamai vaišina alumi ir vynu. Į laivą atvyksta Mažosios Lietuvos patriarchas — Martynas Jankus. Jį sutinkame su katučiais, šaukdami valio. Ekskursijos vadovas kap. Narušis primena ekskursantams apie šio garbingo mums žmogaus atvykimą ir kviečia suukti garsų valio. Mažosios Lietuvos tėvas apie Rambyno kalną pareiškė šiaip: „Rambyne kas metai Joninių vakarą yra tradicinė šventė. Į apeigas suplaukia 10—15 tūkstančių žmonių, ne tik lietuvių, bet ir svetimtaučių nuo Tilžės ir Karaliaučiaus, kurie lietuviškai nemoka nė žodžio. Kas juos traukia į šią vietą? Nežinia. Gal ateity sužinosime. Tačiau iš atvykusių suvokiama, kad jų pavardės aiškiai lietuviškos, pav., Snarglaitis ir kt. Suprantama, kad jie yra tikri lietuviai, tik nutautėję“. Baigus jam kalbėti už jo sveikatą ekskursijos vadovas kviečia suukti valio. Nuskardi Rambyno kalnu garsus valio. Tolinantis laivui nuo krašto, visi dainuoja „Ilgiausių metų“. Skrybelių ir skepetaičių mosikavimai nesiliauja kol akys mato. Pravažiudami pro vokiečių pusėj esantį bent koki miestelį bei vienkiemį, traukiame dainas. Jau su ži-

Štai ir birželio 21 d. 14 val. prasideda konkūrai. Be abejo, kad miestas tą dieną visai kitoks. Jau iš pat ryto pastebiamė beveik visomis gatvėmis prajo-

Mūsų raitininkai dalyvavę arklių lenktynėse Įsruty. — Iš kairės dešinėn: 1) j. ltn. Andriūnas, 2) kpt. Ugianskis, 3) ltn. Staniškis, 4) ltn. Stravinskas, 5) kpt. Andriūnas ir 6) j. ltn. Kondrotas. Ripskio foto.

jant atskirai ir grupėmis vokiečių raitininkus — sportininkus. O jau apie 13 val. gatve, kuri eina konkūrų aikštės link, traukia beveik visas pulkas apie 500 raitų sportininkų.

Žinoma, susidomėjimas labai didelis — dalyvauja lietuvių raitininkai, apie kuriuos vokiečių spauda pasisakė: „lietuvis yra prigimtas raitininkas“. Tai įdomu. Ir nestebėtina, kad konkūrų dieną buvo apie 10 — 12 tūkstančių žiūrovų, nekalbant apie didelį kiekį aukštos karo ir civilės visuomenės.

buriais privažiuojame Tilžę. Praslenkame pro du geležinius tiltus. Prie kranto 3 aukštų namas papuoštas vokiečių vėliavomis. Ant namo viršaus atvirame ore griežia muzika ir sukasi poros. Matyt, jaunimas smagiai linksminasi. Čia kaip tik užtraukiame kuo trunkiausią ir harmoningiausią dainą. Šokėjai pradeda mums mosikuoti skepetaitėmis, iš visų pakraščiu leidžia prie kranto vokiečiai-tės. Matyt, lietuviška daina patinka ir vokiečiams. Mes dar linksmiau ir trunkiau dainuojam. Pamažu nyksta iš akių žiburiai. Dangus apsigaubia tamsiu šydu. Naktis. Truputį šaltoka. Vakarų vėjas.

Birželio 28 d. 1 val. naktį atvažiuojame į Rusnę. Sustojus laivui, kai kurie nudrožė į miestą. Grįžę pasakojo, kad daktaras Barkauskas juos pavaišinęs. 3 val. įplaukėme į Kuršių mares. Ekskurs., pajutę jūros šlamesį, bunda iš miego, trinasi akis ir stebisi jūra. Bangos toliau didėja. Laivo kapitonas, matydamas per daug apkrautą laivą, pabūgo, kad neištiktų pavojus ir apsigrėžė atgal į Rusnę. Grįžtant buvo manyta gauti kitas stipresnis laivas. Ekskurs. vadovas nuvyko pas Rusnės vandens kelių rajono viršininką inž. Skardinską. Ponas inžinierius maloniai sutiko padėti ekskursijai. Sužinojęs, kad jūra rimsta, davė prityrusį jūreivį laivo kapitoną, kuris vadovautų laivui. Tačiau kiti nori važiuoti autobusais, ypač moterų dalis. Pagaliau ²/₃ eks. triukšmingai atsisveikiname su pa-

Visur daug žmonių, bet mūsų karininkų tarpe dažnai pasirodo ir vėl skuba tai Karaliaučiaus konsulas p. Budrys, tai mūsų karo attaché gen. št. pulk. Škirpa. Grupės vadovas pulk. ltn. Engmanas rūpestingai karininkams aiškina, vokiečių klausinėja. O dalyviai ramūs. Mėgina sau arklius ir tiek, o tie gerai šokinėja.

Publika laukia pradžios ir išdavų.

Mūsų karininkai pradeda pagal programą tik barjerinį šokimą. Tai yra eilė kliūčių (iš viso 6), nutolusių viena nuo kitos per 10,5 metr. ir tokio aukščio: 0,90 — 1,00 — 1,05 — 1,10 — 1,15 — 1,20 mtr. Be to, jos po šokimų yra aukštinamos, jei yra konkurentų.

Pirmajam, pagal programą, iš mūsų karininkų tenka šokti kpt. Andriūnui (1 gus. pulkas). Publikoj didelis įtempimas. Neramu nervuose. Bet štai visos kliūtys nugalimos gerai. Publika ploja. Toliau vokiečių dalyviai pradeda viens po kito išeiti iš rikiuotės. Susidaro įdomus santykis: trys mūsų karininkai (ltn. Stravinskas, ltn. Staniškis (2 ulonų p.) ir jaun. ltn. Andriūnas (1 gus. p.) ir vienas vokiečių dalyvis, civilis. Čia dabar jaučiamas sprendimas. Publikoj ypatingas įtempimas. Jau paskutinė kliūtis pakelta iki 1,55 mtr.; atitinkama proporcija pakeltos ir kitos kliūtys. Joja ltn. Stravinskas ir visas kliūtis nugalė labai gerai. Kitas joja vokiečių dalyvis (p. Schlaugat su arkliu Jobsiade) ir padaro klaidų. Vadinasi, laimėjimas mūsų karininkų pusėj. Galutinai čia laimėjo prizus: ltn. Stravinskas (2 ulonų p.) su vietinės veislės kumele „Auksta“ I-mą prizą; ltn. Staniškis (2 ulonų p.) su vietinės veislės arkliu „Gardas“ III-čią prizą; jaun. ltn. Andriūnas (1 gus. pulko) su vietinės veislės arkliu „Antikas“ IV prizą ir V-tą su vietinės veislės kumele „Gražytė“; kap. Ugianskis (2 ulonų pulko) su vietinės veislės arkliu „Augalas“ VI-tą prizą.

liekančiais ant kranto kolegomis ir eks. vadovo padėjėju jaun. leit. Jatulio vadovaujami, 7 val. išplaukiame į jūrą. Kap. Narušis pasiliko rūpintis likusiųjų nugabenimu. Gavę autobusus, 11 val. per Klaipėdą pasiekė Palangą ir 16 val. atvyko į Klaipėdą susijungti su važiuosiais garlaisiu. Jūra pasidarė bent kiek baisesnė, negu buvo saulei tekant. Bangos lažo laivo šonus ir supa. Tačiau visi laikomės kuo ramiausiai. Vanduo tykšta ir ant laivo viršaus. Kad nebūtų jokios baimės ir drąsesni būtumėm, užtraukiame „Pirmyn, pirmyn!“. Sutinkame tokį pat kelionės draugą — laivą sausakimšai prisigrūdusių keleivių su vokiečių vėliava. Sveikiname kiti kitus. Visur pilka. Rūkas. Žemės nematyti ir rodos, kad amžinai taip tęsis. Laivo palydovai — žuvėdros. Turintieji žiūronus dairosi po plačią jūrą ir pagaliau sušunka: „jau matyti kopos“. Veidai pragiedrėja, lyg saulutei iš po juodo debesio išlindus. Praplaukiame pro Nidą. Pakeliui pamatome jūroj, lyg spygliuotų vietų užtvarų, stiebelius, o tų stiebelių aibės. Tai žvejų užmesti tinklai. Neriame į Juodkrantę. Pakrantėse matyti nameliukai ir iškarstyti džiovinimui žvejų tinklai. Linksmi dainuodami 10 val. 30 m. sustojame Juodkrantės prieplaukoj. Šventadieniškai apsirėdžiusių juodkrantiečių gausinga minia sutinka mus. Matyti mergaičių, kurios į savo ilgą geltonas kasas buvo išipynusios mūsų tautiškos spalvos kaspinėlius. Po keliolikos mi-

Tuojuo ltn. Stravinskas prieš 12 tūkstančių jūrą išjoja. Jam segamas nugalėtojo ženklas. Karo orkestras griežia Lietuvos himną. Vokiečių kariai atsistoja ramiai, o civiliai imasi skrybėles ir stojasi. Tai jaudinantis momentas, nes tai yra pirmasis mūsų raitųjų sporto laimėjimas kitoje valstybėje ir tokioje, kuri garsi savo arkliais. Tuo būdu iš duotų 8 prizų mums teko 5 ir vienas pirmasis.

Toliau pagal programą ejo medžioklės jojimas. Tai yra charakteringas jojimas, kur reikia nugalėti įvairiausias ir dažniausias sutinkamas laukuose kliūtis. Reglamentuotas greitis 350 mtr. per minutę. Didžiausias laikas apjoti ratą, nugalint kliūtis, 4 min. 9 sek. Šitame jojime bent kiek kitaip pasiseka. Nes pirmą kartą susitinkama su tomis kliūtimis tokiu plačiu mastu — gerai įrengtoje Įsručio konkūrų ir lenktynių aikštėje. Nors čia tokio aiškaus laimėjimo nėra, bet pastangos ir pasiryžimas yra labai didelis. Ir čia kpt. Ugianskis (2 ulonų pulko) su vietinės veislės arkliu „Fuksas“ laimėjo III-čią prizą, atjojęs per 2 min. 47 sek.

Čia reikia pažymėti, kad medžioklės jojime, Įsručio jojimo aikštėj, pagrindinė kliūtis yra griovys su tvora ar priešais ją, ar už jos, žinoma, įvairaus aukščio ir pločio. Iš šios pagrindinės vienetos yra sudaryta daug įvairių kombinacijų, pritaikytų prie tereno pakilimo bei nusileidimo ypatybių. Vietinių karių ir sportininkų arkliai šias kliūtis (daugiausia trakėnai — Rytų Prūsų arkliai) jau žirgynuose iš mažens papratę nugalėti.

Toliau lenktynės, kuriose mūsų karininkai nedalyvavo. Paskutinis „numeris“ buvo, taip vadinamas sunk kulk. kadrilis, t. y., pagal muziką tam tikras sunk kulk. vežimėliu važinėjimas. Tai buvo parodytas arklių susijodinėjimas, o taip pat galima buvo pasiekti vokiečių kareivių parengimą. Čia pasiekta didelių išdavų.

Tuo buvo konkūrai baigti ir sekė prizų pinigais

ir daiktais įteikimas. Dalyviai gavo dovanas — „steckus“ — atminimui Įsručio raitųjų sporto draugijos, su konkūrų data ir tos draugijos emblema.

Tą vakarą mūsų karininkai buvo pakviesti pas Įsručio burmistrą, kur buvo vaišės.

Birželio 22 d. grįžo atgal į Kauną, bet pakeliui skiriama užtektinai laiko apžiūrėti trakėnų veislės žirgyną Trakynėje (Trakehnen). Tuo būdu 9 val. atsiveikinama su Įsručiu ir jo viešbučiu „Denauer Hof“, kur dar matyti iškabinta lietuvių tautiška vėliava. Skubiai traukinys neša į Trakynės stotį.

Trakėnų veislės žirgynas yra valstybės žirgynas, kur nuo 1732 m. sukonzentruotas visų Prūsų žirgų auginimas. Šitas žirgyno centras yra 5 klm. nuo Trakynės (Trakehnen) stoties, 17 — nuo Gumbinės ir 11 — nuo Stalupėnų. Turi apie 750 gyventojų buveinę Hotely „Elch“, hippologišką muziejų ir kt. Per karą daug trobesių, statinių buvo rusų sudeginta (85 trobesiai), bet 1920 m. vėl atstatyta. Šioje tarp trakų, trakelių vietoje mėgo medžioti lietuvių kunigaikščiai. Per vidurį teka upė, dabar Rodupp vadinama, bet tai yra ne kas kita, kaip Rudupė, nes tai charakterizuoja ir pats upelio rudas vanduo. Žirgyno centre, Trakynėj, sukonzentruota vadovybės įstaigos. Bet pats arklių laikymas, auginimas yra išdėstytas į kelis skyrius, po folvarkus, kurie, žinoma, priklauso centro. Bendrai turima per 1000 arklių (kitais šalt. 1500), tiek pat raguočių ir 6000 ha žemės (ariamų, pievų, ganyklų, miškų, durpynų, sodų).

Stoty sutikę ir vežimus atgabėnę vadovai veda į pirmuosius skyrius — folvarkus, kur rodo juodbėrių, maišytų, juodų, kumelių bandas ir t. t. Žinoma, jie gerai žino kiekvieno skyriaus išymius arklius ir jų vaikus. Aišku, kad kiekvienas arklys turi savo knygas, savo gimimo metrikus, „sutuoktavių“ popierius ir t. t. Žirgynas, žinoma, nesitenkina vien tik pas save išaugintais arkliais, bet taip pat perka išymius arklius ir iš užsienio, žinoma, daugiausia pro-

nučių dainuodami neriamė į Klaipėdą. Iš kažkur atsirado „čėmodaninis“ patefonas. Šokam. Žaidžiam. Vikriausi polkos mėgėjai — pentinuotieji. 12 val. 30 min. pasirodo, lyg nuo iškirto miško užsilikę stuobriai — Klaipėdos fabriku kaminai. Uoste sutinka 7 p. pulko orkestras, pulko kapel. kun. Balandis, keletas karininkų, išsirikiavę pulko puskarininkiai ir žmonių minia. Kapelionas sveikina mus laimingai atvykusius. Džiaugiasi, kad iš Didžiosios Lietuvos atvyko toks gausingas skaičius apžiūrėti dukters — Klaipėdos, kuri tiek laiko buvo svetimtaučių rankose. Orkestras griežia Tautos himną. Pulko liktiniai už svečius sušunka 3 kartus valio. Tuo pat sušunkam ir mes valio klaipėdiečiams. Išsirikiavę, lydimi orkestro ir gausingo piliečių būrio, nuvykome į Klaipėdos kapines. Susostojome prie žuvusių Klaipėdos kraštą atvaduojant karžygių paminklo. Kapelionas pasakė kalbą, kuria nurodė, kad dėka šių drąsuolių, kurie guli po akmens paminklu, Klaipėdos kraštas prisiglaudė prie tikro kūno. Todėl turime juos gerbti ir vykdyti jų idealus. Kadangi kūnas be širdies negali gyventi, tai turi Lietuvai grįžti jos širdis — Vilnius. Kvietė būti vieningais, primindamas poeto Maironio žodžius: „Petys gi i petį, na, vyrai, kas galit, sustokim i darbą už mylimą šalį, prikelsime Lietuvą mūsų“. Prašė parvežti linkėjimus tiems, kurie gyvena Didžiojoje Lietuvoje ir Klaipėdos krašto nėra matę. Uždėjęs ant paminklo

vainiką, orkestras sugrojo himną. Taip pat pasakė kalbą ekskurs. vadovo padėjėjas. Po apeigų, orkestro lydimi, nuvykome į 7 p. pulko kareivines. Pulko vadas pulk. Genys pasveikino atvykusius. Liepė dalies puskarininkiams būti svečių vadovais ir visur padėti, vaišinti. Už šį triūsą, rūpestį ir malonų mūsų priėmimą ponui pulko vadui, p. p. karininkams, kapelionui, orkestrui ir draugams puskarininkiams ekskursantai liekame neužmirštamai dėkingi. 4½ val. atvyksta automobiliais likusioji Rusnėj ekskurs. dalis. Visi susijungę aplankome išymesnes miesto ir apylinkės vietas.

Birželio 29 d. 2 val. 10 min. „Vilnius“ apsigrėžia. Valio šaukdami ir dainuodami mes grįžtame atgal. 5 val. 50 min. apsistojome Nidoj. Priplaukoj daug būrinų laivų. Nueiname į pušyną ir prie jūros švyturio. Vienas žvejys pasakojo, kad prie lietuvių valdžios geriau esą gyventi negu prie vokiečių: mažesnės teuzdedamos baudmės, mažesni mokesčiai. Pristato majsto, pašaro pigiau negu vokiečiai. 20 metų atgal Nidoj buvo laikomos lietuviškos pamaldos. Pabuve 1½ val. išplaukėme. Grįžtant laivas apsistojė kelioms minutėms Rusnėj. Eks. vadovas nuvyko padėkoti ponui inž. Skardinskui už suteiktą mums pagalbą. Vėl talaškuojamės po vandenį. Pavakarėj aplankėme Smalininkų miestelį. 6 val. 45 min. grįžome į Kauną.

Ekskursijos dalyvis.

duktorius — drigantus, iš Prancūzijos, Anglijos ir Amerikos. Be abejo, arklys turi būti pasižymėjęs, kaip lenktynininkas, šokikas ir t. t. Vadinasi, kad ši-

D. L. Etm. K. Jonušo Radvilos biustas (Skulpt. J. Zikaro darbo). Toks biustas iškilmingai atidengtas Biržuose.

tas savo ypatybes galėtų perduoti savo kitai kartai. Na, ir arkliams patogumų netrūksta. Visur kur šituo atžvilgiu pasirūpinta. Arklys gyvena kartu su kitais, turėdamas sau gražų, kaip ir atskirą kambarį, kur tik, rodos, baldų netrūksta. Tai vėl, lyg kokiam vasarnamy, yra gražiai aptverti pasivaikščiojimo — pasilakstymo daržai. Žinoma, yra savo programa, savo sistema, kada arkliai šoka lauko kliūtis, kada joja, kada turi atliekamą laiką ir šiaip sau po ganyklą vaikštinėja. Tai viskas iš anksto numatyta ir to stropiai žiūrima.

Be to, ir patys arkliai labai taurūs, labai gražiai žiūri, kviečiami ištiesiant ranką nebijo prieiti ir kartais cukrų nuo ko nors paimiti. Be to, atrodo, kad jie nepikti.

Apskritai, visas žirgynas yra paskendęs soduose, žaliuynuose. Bet tarp šitų sodų ir žaliuynų yra daug takelių, takų, alėjų, taip pat visokių kliūčių. Kliūtis nugalėti (dažniausiai tvora su grioviu, kelias su grioviais) išmoksta dar jauni būdami, kada tik atsiranda noras pakliūti į kitą ganyklą, kuri aptverta tokiomis kliūtimis. Tai pasiekama be jokios prievartos, panaudojant jų pačių norą. Takais zovoduojama.

Štai prieiname kliūtį, taip vadinamą „Judenbach“. Išvertus į lietuvių kalbą bus žydupis. Iš karto nesuprantama, kodėl taip vadina ir kas čia yra. Čia tuoj aiškinama, kad arklys, neperšokęs šito griovio, pradeda klimpti. Ir, žinoma, tai yra nemalonumas. Užtad kitą sykį atsiranda pastangų išvengti nemalonaus dalyko.

— Kodėl vadinatė Judenbach? — klausiu „Saint Georg“, raitųjų sporto žurnalo bendradarbio. Sako, — jis nieko bendro su žydų klausimu neturi. Taip sau pripuolamas, be istorijos pavadinimas.

Norėdamas viską iš pagrindų pažinti, turėtumei daugiau laiko skirti. Ir apskritai į žirgyną atsilanko visados įvairių žmonių ir ekskursijų.

— Ar tamstos turite apie trakėnų veislės žirgyną literatūros? — klausiu „Saint Georg'o“ bendradarbio.

— Taip, turime. Tamstai duosime!

Štai jau esame pačiame centre. Viešbuty „Elch“ taip pat daug patogumų. Pietaujame. Nuolat klausinėjame apie rudenį čia esančias varžytynes, pardavimus ir t. t. Pulk. ltn. Engmanas užsirašo į savo knygutę. Vos paėmęs gautą literatūrą, skleidžiu ir jau iš karto sugriebiu Lietuvos vardą — „Das Wahrzeichen des Litauens“ (Lietuvos ženklas). Parašyta, kad tam tikroje vietoje yra pastatytas vilkas — Lietuvos ženklas.

Žinoma, visi užsiangązuojame pamatyti. Mātome bronzinio vilko stovylą, o apačioje parašą, kad čia lauko žirgyno ženklas Lietuvoje prie Utenos. Data 1916 — 1918 metai. Kpt. Andriūnas nufotografuoja. Vadinasi, vokiečiai ir karo metu (ir Lietuvoje) rūpinosi žirgynais.

Bendrai po konkūrų galime padaryti šių išvadų:

1) Kad lauko kliūtimis su įvairiomis kombinacijomis reikia pradėti plačiausiai susidomėti.

2) Vokiečiai turi labai gražių savo produkcijos arklių. Reikia ir mums išigyti, jei norime konkuruoti.

3) Dėl savo sėdėsenos, arklių valdymo, judesių darnumo, nieko negalime pridėti nė atimti. Buvome pavyzdžiu.

Baigdamas turiu pabrėžti, kad mūsų karininkai, būdami šruty, padarė atitinkamus oficialius vizitus. Be to, visur buvo maloniai kviečiami ir maloniai primami. Grupės vyresniajam ir vadovui pulk. ltn. Engmanui, o taip pat dalyviams, buvo daug darbo ir atsakomybės, kad mūsų kavalerijos prestižas nenukentėtų. Ir to visai pasiekta.

Kapt. Žl.

Paminklas D. L. Etm. Kun. Jonušui Radvilai Biržuose.

Birželio 28 d. Biržų piliakalnyje buvo iškilmingai atidengtas paminklas D. L. Etm. Kun. Jonušui Radvilai, 1 gusarų pulko šefui. Į atidengimo iškilmes buvo atvykęs ir gusarų eskadronas. Po iškilmingų pamaldų evangelikų reformatų bažnyčioje, paminklą atidengiant, kalbėjo švietimo ministeris inž. Šakėnis, prof. J. Yčas, dr. Martynas Yčas, gusarų pulko vadas plk. Jackevičius, komendantas plk. ltn. Kaunas ir dr. Mikelėnas. Po kalbų publika ir choras sugiedojo Tautos himną. Jiems pritarė orkestras. Gusarai iškilmingai prajojo pro savo šefo paminklą, vyriausybę ir savo pulko vadą. Paminklą pastatė patys biržiečiai. Dirbo skulptorius J. Zikaras.

Kariūnai Kalnicos stovykloje.

Kaip kiekvienais, taip ir šiais metais, baigę teoretinį kursą, išvyko kariūnai vienam mėnesiui Kalnicos stovyklon.

Pati kariūnų stovykla „Kalnicos“ vardą yra gavusi nuo netoli esančio Kalnicos kaimo. Kalnicos stovykla yra į šiaurės — rytus nuo Kauno, 4 — 5 kilometrų atstume. Stovykla yra įrengta gražiame, sausame Kleboniškių pušyne. Gražus stovyklos rajonas, o dar gražesnės stovyklą supančios apylinkės, — iš vakarų pusės stovyklą supa mūsų gražiosios Neries krantai, apaugę pušų miškais ir gražiomis turtingų ūkininkų sodybomis. Iš šiaurės ošia didžiuliai pušynai, judančio smėlio jūros, apaugusios pušaitėmis, eglaitėmis ir kitokiais medžiais. Čia ir yra mėgiamiausia vasarotojų vieta. Gal kiek liūdnesnis gamtos vaizdas žvilgtelėjus į rytų pusę, nes ten tęsiasi akimis neužmatomi smiltynų ir pievų plotai, apaugę krūmokšniais, išrausti, net nuo didžiojo karo likusiais, apkasais, grioviais ir duobėmis. Čia yra toji vieta, kurioj kariūnai atlieka fortifikacijos darbus. Be to, toliau į rytus yra Kauno įgulos šaudykla. Iš pietų pusės — gražūs naujakurių trobesiai, Kauno priemiesčiai, o tolimoje, Neries kryptimi, spindi Kauno vaizdas.

Pažvelgus į pačią kariūnų stovyklą, matom tikrą, didžiulį palapinių miestą: su gatvėmis, aikštėmis ir įvairiais patogumais. Be to, kiekvienos kuopos palapinės yra lyg atskiras to „miesto“ kvartalas.

Visas stovyklos rajonas gražiai išpuoštas, puikiai sutvarkytas: visur takeliai išvedžioti, smėliu išbarstyti, žaidimams aikštelės padarytos, o kuopų „kvartalai“ dar puikiau, gražiau išpuošti: vienu, tikrai meniškai, vytis iš samanų, eglų konkorežių padaryta, kitų — iš smėlio, akmenukų, vyties kryžiai ar Gedimino pilys su staugiančiais vilkais sudėstyta.

Stovyklavimo metu kariūnai nelepunami, bet, atvirkščiai, užgrūdinami, įpratunami į kitas, daugiau karo metui, panašias gyvenimo sąlygas.

Tenka jau kariūnams susidurti su karo lauko virtuvėmis, turi ir „šeimininkų“ darbus atlikti: išsiplauti katilėlius, peilius, sutvarkyti savo „kambarius“

— palapines ir t. t. Be to, kariūnams, kaip ir visiems kitiems stovyklaujant, tenka susidurti su oro sąlygomis — juos dažnai sulyja, karšti saulės spinduliai kaština ir įvairūs šalti vėjai „glamonėja“.

Darbo stovykloje begalės! Jeigu kariūnai teoretinių pamokų metu daugiau protu dirbo, tai stovykloje reikia jau ir fiziškai padirbėti, nes mokosi įgytas teoretiskas žinias pritaikinti, panaudoti, čia pat, plikame lauke, kur vien teoretinių žinių nepakanka. Dažnai tą darbą reikia savo rankomis atlikti.

Todėl dienos darbo programa sutvarkyta taip, kad vienu metu, sistematiškai, yra atliekami grupėse įvairūs darbai — vieni fortifikacijos meną studijuoja — įvairius apkasus, sekimo punktus, slėptuves, vielų kliūtis ruošia ar sprogdina, kiti, šaudykloje, įvairius šaudymo pratimus iš sunk., lengvųjų kulkosvaidžių ar šautuvų atlieka. Retkarčiais pasigirsta stiprių sprogimų aidai — tai iš minosvaidžių ar bombosvaidžių šaudoma. Dažnai stovyklos apylinkėse galima sutikti kariūnų su „staliukais“ ar išpiautomis trišakėmis lazdomis — tai „specai“ — topografai, praktiškai atliekantieji topografijos nuotraukas.

Išraižytame upeliais, grioviais, kalneliais ir apaugusiame spygliuočių miškais stovyklos rajone atliekami sudėtingi taktiški užsiėmimai — pradedant skyriumi ir baigiant batalionu.

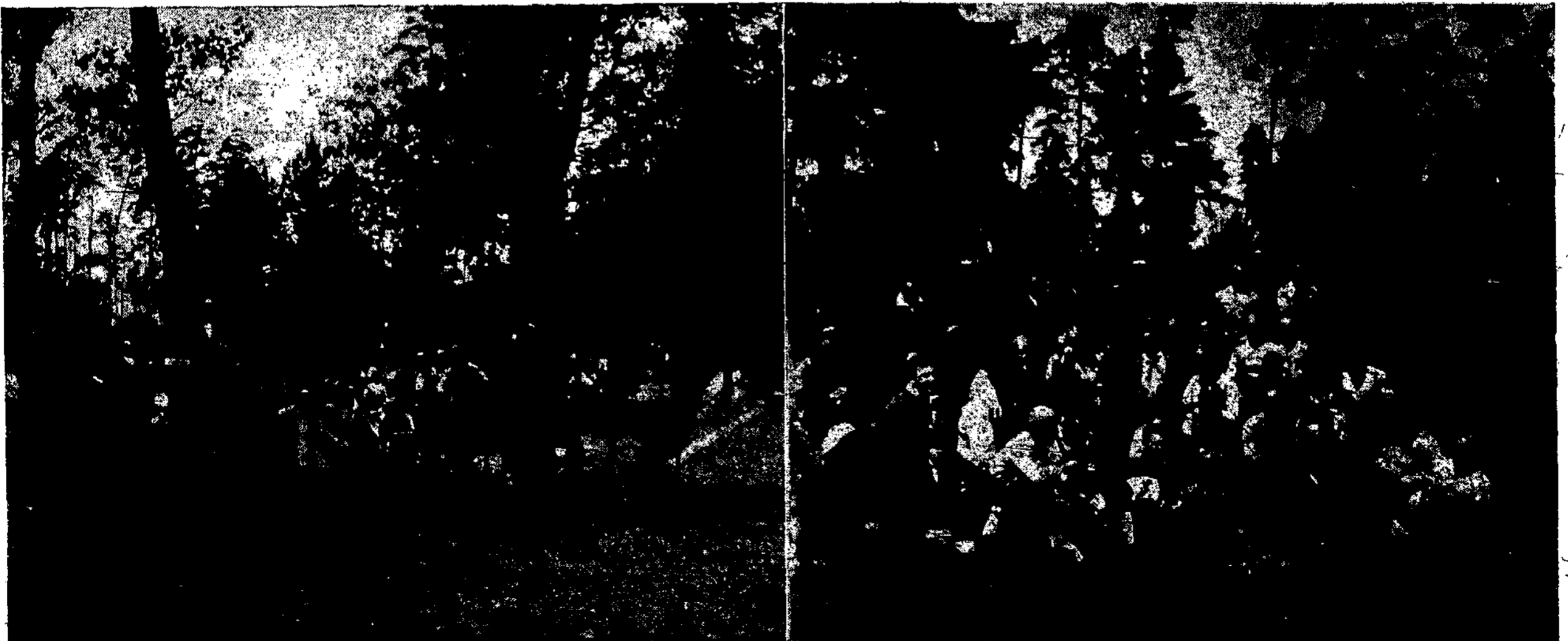
Šventadieniais, atliekamu laiku ar poilsio metu, taip pat kariūnai nesėdi sudėję rankų: vieni sportuoja — futbolą ar kumščiasviedį žaidžia, boksuoja, kiti laiškus namiškiams ar... rašo, knygas skaito, palapines tvarko.

Neris — geriausia maudymosi ar žūklavimo vieta. Gražiomis saulėtomis dienomis Neries pakrantės pilnos kariūnų — saulės atokaitoje besikaitinančių, žuvis begaudančių ar besimaudančių. Kariūnų įdegti, juodi kūnai sako, kad stovykloje geriau negu Palangos ar Birštono kurortuose.

Vakarais, po visų dienos darbų, susirinkę kariūnai dainuoja gražias mūsų liaudies dainas.

Visos dienos darbo programa baigiama vakariniu patikrinimu.

St. Danilevičius.

K a i r ė j: Kariūnų stovykla Kleboniškių miške. D e š i n ė j: Vyriausio skautų štabo ir Kauno tunto skautų vadai kariūnų stovykloje. St, Lipčiaus foto.

Teisingai nešiokime garbės ženklus.

Tenka matyti ne tik daugelį atsargos kareivių bei krašto apsaugos ministerijos civilių tarnautojų, bet ir iš puskarininkių klaidingai nešiojančius garbės ženklų baretes (juosteles). Kadangi taip pat keletas tokių yra klausę redakcijos tuo reikalu, todėl suglaustai čia noriu paaiškinti.

„Vyriausybės Žinių“ 343 nr. iš 1930 m. gruodžio 20 d. yra paskelbtas Lietuvos valstybės ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymas. 4 str. yra nustatyta jų vyresniškumo eilė, būtent, ši: 1) Vytauto Didžiojo ordinas su aukso grandine, 2) Vyčio kryžiaus 1-jo laipsnio ordinas, 3) Vytauto Didžiojo 1-jo laipsnio ordinas, 4) Vyčio kryžiaus 2-jo laipsnio ordinas, 5) D. L. K. Gedimino 1-jo laipsnio ordinas, 6) Vytauto Didžiojo 2-jo laipsnio ordinas, 7) Vyčio kryžiaus 3-jo laipsnio ordinas, 8) D. L. K. Gedimino 2-jo laipsnio ordinas, 9) Vyčio kryžiaus 4-jo laipsnio ordinas, 10) Vytauto Didžiojo 3-jo laipsnio ordinas, 11) Vyčio kryžiaus 5-jo laipsnio ordinas, 12) Vyčio kryžiaus 1-jo laipsnio, 13) Vyčio kryžiaus 2-jo laipsnio, 14) Vyčio kryžiaus 3-jo laipsnio, 15) D. L. K. Gedimino 3-jo laipsnio ordinas, 16) Vytauto Didžiojo 4-jo laipsnio ordinas, 17) Vytauto Didžiojo 5-jo laipsnio ordinas, 18) D. L. K. Gedimino 4-jo laipsnio ordinas, 19) D. L. K. Gedimino 5-jo laipsnio ordinas, 20) Žūstančiųjų gelbėjimo kryžius, 21) Vytauto Didžiojo ordino 1-jo laipsnio medalis, 22) D. L. K. Gedimino ordino 1-jo laipsnio medalis, 23) Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medalis, 24) Šaulių žvaigždė, 25) Lietuvos nepriklausomybės medalis, 26) Vytauto Didžiojo ordino 2-jo laipsnio medalis, 27) D. L. K. Gedimino ordino 2-jo laipsnio medalis, 28) Vytauto Didžiojo ordino 3-jo laipsnio medalis ir 29) D. L. K. Gedimino ordino 3-jo laipsnio medalis.

P a s t a b a : II rūšies Vyties kryžiaus ordinas vyresniškumo eilėje (4 str.) yra betarpiškai: 1-sis laipsnis po Vytauto Didžiojo ordino 1-jo laipsnio, 2-sis laipsnis — po Vyčio kryžiaus ordino 4-jo laipsnio ir 3-sis laipsnis — po Vyčio kryžiaus ordino 5-jo laipsnio (286 str.).

Iš šios eilės aišku kokį ženklą reikia pirmoj eilėj kabinti. Taip pat tos eilės reikia prisilaikyti ir nešiojant baretes (juosteles) arba rožetes.

Kadangi ši savo rašinėli skiriu tik kareiviams ir atsargos kareiviams, todėl, nesigilindamas į kitus ženklus, patieksiu tik tų ženklų nešiojimą, kuriuos jau turi kareiviai (bei atsargos ar civiliai tarnautojai kareivių vietose). Šiandien iš tokių ženklų turi: Vyčio kryžių, Žūstančiųjų gelbėjimo kryžių, savanorių kūrėjų medali, Šaulių žvaigždę, Nepriklausomybės medali, Vytauto Didžiojo ordino 3-jo laipsnio medali, D. L. K. Gedimino ordino 3-jo laipsnio medali ir Latvijos nepriklausomybės medali.

Šiandien dažnai tenka pamatyti šiaip nešiojant medalius. Pirmoj eilėj (vadinasi, iš dešinės) Vytauto Didžiojo arba D. L. K. Gedimino ordinų 3-jų laipsnių medalius, toliau savanorių kūrėjų, Klaipėdos vadavimo ir paskutiniausioj vietoj nepriklausomybės. Pagal įstatymais numatytas taisykles (4 §), po Vyčio kryžiaus, medalius bei kit. ženklus reikia nešioti tokioj eilėj: Žūstančiųjų gelbėjimo kryžius, savanorių kūrėjų medalis, Šaulių žvaigždė, nepriklausomybės medalis ir tik po jo Vytauto Didžiojo bei D. L. K. Gedimino ordinų 3-jo laipsnio medaliai. Vadinasi, tie me-

daliai turi būti nešiojami ne dešinėj nepriklausomybės medaliu, bet kairėj, nes nepriklausomybės medalis vyresniškumo atžvilgiu yra aukštesnis.

Dabar belieka tik kiti ženklai, kurių taip pat iš kareivių (bei atsargos) turi, būtent, Latvijos nepriklausomybės medalis. Tų pat „Vyr. Žin.“ paskelbtame įstatyme, 56 §, sako, kad svetimų valstybių ordinai ir kiti garbės ženklai nešiojami žemiau Lietuvos ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų. Vadinasi, po Vytauto Didž. bei D. L. K. Gedimino ordinų 3-jo laipsnio medalių nešiojamas Latvijos nepriklausomybės medalis. Bet tas pats 56 str. sako, kad kai kuriais atsitikimais svetimos valstybės ženklą galima nešioti pirmoj eilėj, t. y., prieš savo valstybės, būtent, tokiomis: 1) prisistatant tos valstybės (kurios turi ženklą) galvai, jį sutinkant arba dalyvaujant jam pagerbti keliamose iškilmėse ir 2) dalyvaujant tos valstybės tautos šventės iškilmėse.

Pirmoji vieta laikoma iš dešinės ir žemesni vyresniškumu ženklai bei jų baretės ar rožetės segamos į kairę. Be to, dauguma prie civilių rūbų nešioja baretes (juosteles). Jos nešiojamos tik prie uniformų, o prie civilių rūbų reikia nešioti rožetes.

Taip pat tenka pabrėžti, kad kai kurie, turį Vyčio kryžiaus 2 ir 3-jo laipsnius, abu kryžius drauge nešioja. Įstatymais yra numatyta, kad nešiojamas tik vienas aukštesnio laipsnio kryžius, o ne abu arba visi trys. Panašiai yra ir kitose valstybėse. Todėl, nešiojant garbės ženklus, reikia griežtai laikytis įstatymais numatytų taisyklių.

Be valstybės garbės ženklų (įstatymuose nurodytų) dar yra kitokių ženklų, pav., Klaipėdos vadavimo ir kt. Tokius reikia nešioti dar kairiau visų valstybės išleistų ženklų. Vadinasi, paskučiausioj vietoj. Kadangi Latvijos nepriklausomybės medalis yra įteiktas su mūsų vyriausybės žinia ir tam tikru aktu (be to, numatyta svetimų valstybių ženklai ir įstatyme), todėl ir jis turi būti pirmesnėse eilėse nešiojamas, negu privačių organizacijų ženklai (pav., Klaipėdos vadavimo ir kit.). Svetimų valstybių garbės ženklai vyresniškumo atžvilgiu nešiojami laipsnių tvarka ir valstybės vardų eile pagal prancūzišką abėcėlę (57 str.).

— tk —

Kariūnų stovykloj.

*Šimtamečiame pušyne
Naujų amžių pilys tūno,
Čia visuomet blizga kardas,
Čia kariūnų skamba vardas...*

*Rytą trimitas prabyla,
Stovykla visa sukyla,
Greit visi apsiginkluoja,
Į manevrus išžygiuoja...*

*Kai virtuvės atvažiuoja,
Vėl trimitas trimituoja..
Čia vaistų nereik prašyti
Apetitui pataisyti.*

*Kai šventadienis ateina,
Po stovyklą linksmos dainos
Muzika, svečiai ir viešnios,
Garsiai aidi juokas jaunas...*

Aukštakalnis.

Kampotos bulvės.

5. Bičiulių nė mirtis neiškirs.

Taip prabėgo trys dienos, trys sunkūs vakarai, o draugų burnos vis tebebuvo „pilnos vandens“.

Vakare, prieš patikrinimą, atvyko eskadrono vadas, išrikiavo visą eskadroną.

— Bus pipirų, — šnypstelėjo Jurkus Domaičiui, ir Čiučyla išgirdo.

Tyla. Per visą kareivinę sustingo dvi eilės gusarų.

Eskadrono vadas rūstus. Tylenis pranašo tonu daug kartų buvo sakęs, visada sekdamas ūsuotą, plieninį eskadrono vado veidą.

— Jei jo abu ūsai susukti, ir aukštyn užriesti — vado ūpas panašus į upės tekėjimą, jei vienas ūsas padrikas ir nulinkęs — blogai, jei abu padriki — audra.

Čiučyla akimis seka vado veidą. Taip, abu ūsai padriki. Jam Tylenio žodžiai baisūs, duok Dieve, jei Tylenis apsirinka. Jis žino savo vadą: jei gerai elgsies, tau klojasi, jis kaip tėvas rūpinasi, o jei kas nukrypo — skaudžiai palytės šis ūsuotas, rimtų metų tėvas. Jis bausmių žino šimtus ir moka prikaikinti.

Du kartu praėjo pro visus. Jopentinai viešpatauja visoje kareivinėje ir ant plento jų žvangėjimo pilna.

Sustojo. Į visus atidžiai pažiūrėjo, lyg gilų pasigailėjimą reikšdamas, paskum tyliu, mažoniū balsu tarė:

— Kartais žmogus suklysta, bet pasitaisyti niekadosis nevelu. Gyvenimas — slydi pakalnė, bet, jei eini užsimerkęs ir negalvoji, neieškok laimės ir gero kelio. — Nutilo. Žodžių aidas nuskambėjo per visą erdvią kareivinę, visos kertelės jų pilnos, nors tyliai kalbėjo.

— Aš jums kalbu, kaip tėvas, jūsų vadas ir globėjas. Aš ne iš statuto, ne iš rašto kalbu, tik su meile sakau iš širdies. Kiekvienas žmogus turi artimui padėti, o jūs, mano vaikai, visų Lietuvos kampų sūnūs, ginklo sargyboj — mano valdiniai. Kaip gi aš nesisielosiu, jei mano šeimos nariai, vienos kelionės bičiuliai, turi savo tarpe blogos valios vaiką, kuris drįso ištiesti ranką prie svetimo turto ir iki šios dienos negražino. Jūs atsimenat, prieš porą mėnesių prašiau jus grąžinti gusaro Stanaičio dingusius 20 litų. Laukiau, kada pasisavinęs pinigų supras savo blogo darbo

vaisius ir grąžins nukentėjusiam pinigų. Man skaudu. Per porą metų eskadronė nebuvo jokios vagnystės.

Jis valandėlę tylėjo.

— Vyrai, aš žinau jūsų kilnumą ir tikiu, kad tie 20 litų buvo tik laikinas žmogaus nukrypimas blogojon pusėn. Aš tikiu, kad mano eskadronė nėra ir nebus tokio žmogaus, kuris neklystų, bet tokio, kuris suklydęs nenorėtų klaidos atitaisyti, mano eskadronė nebuvo ir nebus. Jei toks rasis, aš ir visas eskadronas žinosim, kaip pasielgti.

Ties savo kareivinėmis.

Linkiu jums, geri vyrai, kad būtumėt verti žmogaus ir kario pareigų. Aš kalbu tik jūsų laimei“.

Baigęs kalbėti, atidžiai į visus pažiūrėjo. Ties Čiučyla ilgiausiai sustojo.

Mirties tyloj Čiučyla jautė savo veido degimą, kojos virpėjo.

Jo galvoje ugnies žiebinu nudiegtė mintis, jis atsiminė savo darbą, kurį jau buvo pamiršęs. Tada, kai jis būdamas tvarkiniu, radęs neužrakintą naujoko Stanaičio dėžutę, išėmė 20 litų; jis visai neminė vogti. Juokai, jam ta mintis nė galvon nebuvo atėjusi. Jis tada nebeturėjo pinigų. Prašyk — kas tau skolins, o jis taip sau pasiėmė, žinodamas, kad netrukus tėvas atsiųs. Ir atiduos. O naujokas apsidžiaugęs radęs kaip ir dingusius pinigų. Atsiuntė tėvas, pinigai išslydo ir neatidavė.

Dabar, kada jo širdyje daug pilko ir neramaus kentėjimo, vado kalba, kaip karštom replėm, suspaudė užgijusią žaizdą. Dabar, kada jam visur skausmu dvelkia.

Kai išsiskirstę susėdo visi ant lovų, jo galvoje virė švinas. Veidai degė.

Jei turėtų pinigų, tuojau eitų pas vadą, viską pasakytų. Tai kas, jei baustų, o gal dovanotų.

Tuojau rašyti tėvui, tegu siunčia pinigų.

Skubiai susirado popierio, rašalą. Aiškiai, trumpai prašyti pinigų. O gal tėvui parašyti visą reikalą. Galvoja. Bet kam tėvui. Kai bus namuose, tada...

Užklįjavo laišką, išskubėjo prie dėžutės.

Žalsvai sidabrinė naktis. Mėnuo pilnu veidu žiūri į gluosnių šakas, žvilgina stogus. Gluosniai šlama, vėjas brauko šakas. Mieste autobusai mauroja, kiaulėmis žviegia.

Jam ausyse nudiegia:

„Vagis... Vagis“, — rodos šaukia autobusai.

Telefonų vielos gaudesiu žvangga, plieniu suokia: Nemalonu, nemalonu.

Visur, ir medžiai klausosi eskadrono vado kalbos.

Skubiai įbruka laišką, dar pažiūri, ar tikrai įkrito ir eina plentu.

Patruliai vaikšto iš lėto, šautuvų vamzdžiai žvilgga mėnesienoje. Skubiai vaikšto žmonės.

Čiučyla, perbėgęs plentą, grįžta atgal, tylomis įeina kareivinėn.

Prie tako guli Stanaitis. Jis, eidamas pro šalį, grįžteri, nejučiomis pamato jo gelsvai baltą veidą. Gaila jam: gal Stanaičiui labai reikėjo pinigų, gal labai sielojosi.

Atsigulė, plonai apsiklojo; mintys, kaip vasaros rūkas, pradeda baluoti. Užmigus sapnai draikosi, plakasi, be žinios ir tvarkos.

Praėjo trys dienos, o pinigų vis dar nesulaukė. Kad greičiau nors atsiųstų, eitų pas eskadrono vadą, visiems girdint pasakytų. Ir tylėjimas gal pratrūktų. Ar ilgai reikės laukti žodžio iš tų, su kuriais tiek kalbėjo.

Jis dažnai galvoja ir tokias išvadas pina. Taip, jie žino, kad jis nudžiovė Stanaičio litus, bet jie geri ir kilnūs vyrai, moka tylėti, ir laukia, kada jis pats prisipažins.

Vidurdienį šiltam ir šviesiam rajone renka sportininkus: bėgikus, šokikus, ietininkus. Visokius.

Petkus, Domaitis, Stanaitis ir dar du gusarai, ir jis paskirti į bėgikus.

Jis žiūri į Petkų, Domaitį, argi jis su jais bėgs. Juk jie su juo nekalba, jam bus nejauku, o gal tuojau, vakare, ar rytą, o gal stadione pasakys tą paslėptą teisybę... vagis.

Ir liūdnas, visada susimąstęs Stanaitis išgirs tą žodį ir su pilnu gailėsčio žvilgsniu pažiūrės į veidą. Kas tada pasakys, kad jis pinigų nevogė, norėjo atiduoti, pasizadėjo būti kilnus, teisingas. Kad ir tas bulves taip negailestingai piauštė. Visi pasmerks... ir, žinoma, teisingai.

Ne!... Dabar.

Jis skubiai prieina prie vado, kuris stovi prie turniko.

— Tamsta vade, galima kreiptis?

— Prašau.

— Aš — vagis... aš Stanaičio pinigų pavogiau... Taigi, vade, o tėvo atsiųstus gražinau, o paskiau, kaip, tamsta vade, pasakėt, aš atsiminiau... bet pinigų nebeturėjau, kadangi buvau išsiuntęs tėvui. Kai atsiųs...

Vadas ilgai degino savo nuoširdžiu žvilgsniu.

— Tu daugiau to nebedarysi?

— Tamsta vade, aš kaltas... visam eskadronui negarbė ir skriauda. Nubauskit, į teismą ar kaip... Nubauskit.

Jo kalba skambėjo, lyg mažo vaiko trapūs žodžiai. Akys sudrėko.

— Gerai, vyre, per pietus matysim, — tarė eskadrono vadas, — būk ramus.

Po pietų išrikiavo eskadroną; atėjo vadas. Jo veidas nušvitęs, tyliai prabilo:

— Malonu, kilnūs vyrai, man čia kalbėti. Prieš kelias dienas kalbėjau dėl naujoko Stanaičio dingusių pinigų, o šiandien viso eskadrono akivaizdoje galiu džiaugtis, nes eskadrono ir jūsų garbės neteps juoda vagystės dėmė. Sakiau, žmogus gali suklysti, bet jei klaidą atitaiso ir jos vengs, reikia džiaugtis. Gusaras Čiučyla man atidenė savo paslaptį, jis, gal nejausdamas vagystės dėmės sunkumo, pasisavinio Stanaičio 20 litų, bet šiandien jis įstengė tą klaidą atitaisyti. Stanaiti, Čiučyla, eikit čia.

Sužvangėjo pentinai, du liekni vyrukai atsistojo prieš visą eskadroną ir vadą. Čiučyla nuraudęs, Stanaitis nustebeš.

— Stanaiti, jis pinigus gražins, gal palauksi kiek, nes jis dar neturi, atleidi jam?

— Taip, tamsta vade, aš jam... jam dovanoju viską.

— Ne, ne, aš pinigus gražinsiu, — skubiai tarė Čiučyla.

Stanaitis ištiesė ranką, ir, apkabinęs Čiučylą, širdingai pabučiavo.

Vadui leidus, visi išsiskirstė. Kai išėjo vadas, gusarai sučiupo Stanaitį ir Čiučylą, keldami ant rankų, šaukė:

— Valio!

— Dabar jau jūs kalbėsit, — tarė susijaudinęs Čiučyla.

— Žinoma, mes jau šiandien buvom nutarę kalbėti, nes tu nebeskuti kampuotų bulvių.

— Vadinasi, už tai? — lyg nustebo.

— Kaip tu manai, — sudavęs per petį tarė Jurkus, — o ką čia sakom, iš mūsų žemės derliaus tyčiojies, nutarėm ir nekalbėjom. Dabar, tik turėk seilių ir liežuvi!

Eskadrono patalpose taksi laikrodinis. Poilsio valandėlę gavę sėdi ir laukia švilpuko. Domaitis skaito sienos raides: „Bičiulių nėra mirtis neišskirs“. Tyla. Visi kažin ką mąsto. Vienas iš Alytaus, antras iš Palangos, trečias iš Rokiškio. Buvo tolimi, o dabar bičiulystės tampri grandinė surišo, ir gal, kaip sienos raidės kalba: „...nė mirtis neišskirs“.

(Galas). V-lis.

Išnaudokime vasarą.

Ar verta maudytis, manau nė vienas neabejoja. Pirmučiausia tuo užgrūdinamas kūnas, palaikoma švara, o antra, yra malonumas. Po dienos karščių nueiti į paupį ir pasinerti į vėsią, gaivinančią srovę argi ne puiku? Žinoma, atsargumas, kurio kariai niekur neužmiršta, juos turi lydėti ir čia, nes vanduo kartais su neatsargiais mėgsta pašposauti.

Reikia maudytis tik vieną kartą per dieną, nes pakartotas maudymasis nusilpnina organizmą. Geriausia maudytis kai temperatūra ore siekia 18 laipsnių. Po pietų ir šiaip po valgio reikia kokią porą valandų lūkterėti ir tik paskui maudytis. Nereikia lįsti į vandenį, kai širdis smarkiai plaka arba kai esi uždusęs. Į vandenį reikia panerti visam iš karto, o ne po truputį. Daktarai sako, kad palengva lendant į vandenį, esą galima persišaldyti. Vandeny tūnoti negalima, reikia judėti, plaukioti ir baigti maudytis tuomet, kai pasidaro šalta arba šiaip nemalonu. Išėjus iš vandens patariama nusitrinti rankšluosčiu, pabėgioti, pagimnastikuoti, kad nepradėtų drebulys krėsti.

Nereikia maudytis vienam, nors būtum kažin kaip geras plaukikas. Vandeny atsitinka visokių nelaimių, kurių priežastis kartais net sunku susekti. Geriausia maudytis grupėmis ir turėti budinčią apsaugą.

Prieš maudantis reikia pagulėti saulėje, pasideginti. Saulės turi vengti tie, kurie silpni, kurie turi karščio, kieno širdis nesveika. Visi kiti neturi bijoti saulės. Saulė labai naudingas dalykas. Daktarai sako, kad saulės spinduliai padeda gydyti kai kurias nervų ligas, odos ligas, mažakraujystę, reumatizmą ir t. t.

Pradėti kepinėti saulėje reikia trumpais laikotarpiais — nuo 5 minučių. Kitą dieną galima 5 minutes pridėti, trečią — dar 5 ir t. t. Ilgiau valandos gulėti saulėje nepatartina. Kepinantis galvą reikia kuonors prisidengti. Prieš valgį ir po valgio saulės vengti — galima valgyti tik kokiai valandai ar dviem pralinkus nuo kepinimosi. Kepintis ir laikas nuo laiko lįsti į vandenį negera. Reikia išsimaudyti kepinimąsi baigus.

Aš manau, kad mūsų tarpe rasis nemaža tokių, kurie iš tikrųjų pamėgs saulę ir vandenį. E m e r s.

KARIUOMENĖS

GYVENIMAS

Respublikos Prezidentas

Birželio 27 d. išvyko atostogų į Palangą. Atvykus Resp. Prezidentui į Palangą, jį iškilmingai sutiko palangiškiai šauliai, skautai, ugniagesiai ir čia atostogaujantieji. Visa Palanga buvo pasipuošusi tautiškais vėliavomis.

Vyriausio štabo viršininkas

gen. ltn. Kubiliūnas nuo birželio 15 d. yra išvykęs 6 savaitėms atostogų. Jį pavaduoja gen. št. plk. Gerulaitis.

Karo policijos mokykla.

Birželio 26 d. vakariniu traukiniu dalis kareivių išvyko garbės sargybai prie Valstybės Prezidento į Palangą. Daugelis norėjo patekti į šį garbingą rinkinį, bet pakliuvo tik geresnieji. Išleisti kareivių atvyko dalies vadas Kauno karo komend. plk. leit. Saladžius, kuris palinkėjo laimingos kelionės ir gero pasisekimo.

Isteigė krautuvę. Birželio mėn. leit. Šipailos dėka įsteigta mokyklos krautuvė. Krautuvės reikalingumas jau seniai buvo jaučiamas, bet iki šiol nebuvo patalpos.

Nors krautuvėlė iš pradžių dar nedidoka, bet apyvarta turi nemažą.

J. p. Pr. Patašius.

2 pėst. D. L. K. Algirdo pulko šventė.

Birželio mėn. 24 d. pulkas šventė savo metinę šventę.

Rytą pulkas išsirikiavo rajone ir nužygiavo į bažnyčią. Pamaldose dalyvavo ir pulko įsteigėjas gen. leit. Grigaliūnas-Glovackis. Po mišių pulko kapelionas kun. Kryžanauskas pasakė jaudinantį pamokslą, iškeldamas aikštėn pulko nuopelnus Lietuvos nepriklausomybei ir ragino visiems laikytis vėliavoj krašyto obalsio: „Tėvynės meilė tebus mums vadovas“.

Išėjęs iš bažnyčios pulkas išsirikiavo šventoriuje. Čia prabilo leit. Jasiukas. Baigiant kalbėti, nuaidi griausmingas valio už Lietuvą su sostine Vilniumi ir už Respublikos Prezidentą A. Smetoną. Po to pulkas grįžo į kareivines. Puskarininkių ramovėj kapt. Ališauskas laikė paskaitą apie Lietuvos nepriklausomybės ir 2 pėst. D. L. K. Algirdo pulko įsikūrimą.

Vakare puskarininkių ramovėj buvo jaukus, nuoširdus pasilinksminimas.

St. D - s.

Liktinių puskarininkių priešcheminės apsaugos kursų klausytojai žygy. Ripskio foto.

MIRĖ.

Gegužės mėn. 25 d. mirė 4 p. L. K. Mindaugo p. jaun. kareivis Bronius Žukauskas, kilęs iš Panevėžio apskr., Pumpėnų valsč., Lavėnų kaimo. Velionis palaidotas Panevėžio naujose kapinėse.

Chemijos mokoma kuopa.

Birželio 24 d. Eigulių šaudykloje buvo mūsų kuopos bandomieji pratimai su dujomis. Buvo leidžiamos troškinančios, ašarojamos ir čiaudamosios dujos. Paskui atliko šaudymo pratimus be ir su dujokaukėmis.

Birželio 25 d. Sančiuose, prie Panemunės tilto, buvo leidžiami dirbtiniai dūmai. Dūmais buvo maskuojamas pionierių persikėlimas per Nemuną.

Esperiniais rūbais (apsigynimui nuo pavojingųjų nuodingų dujų) apsilikę priešcheminės apsaugos kursų klausytojai. Iš kairės dešinėn: 1) prancūziški rūbai, 2) vokiški, 3) lietuviški ir 4) itališki.

Birželio 26 ir 27 d. buvo mūsų kuopos įgytųjų žinių patikrinimas. Apmokymo pasižiūrėti ir atsakinėjimų pasiklausyti susirinko nemažas skaičius aukštųjų karininkų. Baigusiems chemijos mokomos kuopos kursą buvo išduoti tam tikri pažymėjimai. Pulk. Pečiulionis pasakė atsisveikinimo kalbą ir palinkėjo įgytąsias žinias sėkmingai sunaudoti mokant kareivius ir paskui, civiliame gyvenime, jų neužmiršti; drauge priminė ir tai, kad viršininkai padėjo daug darbo ir triūso, kol tuos kursus suorganizavo. Jiems kursantai sušuko tris kartus valio!

Tos pačios dienos vakarą visi kursantai atsisveikino su buvusiais mokslo draugais ir išvažinėjo į savo dalis.

Ant. Bernotas.

5 pėst. D. L. K. Kęstučio pulkas.

Birželio 29 d. pulkas šventė savo devintąją šventę. Atšvęsta kukliai savo šeimos tarpe. Buvo atvykusių ir iš atsargos kęstutiečių. Vakare prie pulko karininkų ramovės (lauke) buvo surengta iškilminga vakarienė ir ramovėj pasilinksminimas.

Pulkas kitą šventę ruošiasi labai iškilmingai švęsti. Renkama medžiaga rimtam pulko leidiniui, kuriame būtų surašyti atsiminimai ir kitokia medžiaga iš pulko gyvenimo. Taip pat buvusių pulko kautynių schemas ir kt. Tuo tikslu žadama sudaryti kovos dalyvių ir kt. kęstutiečių grupę, kuri aplankytų pulko kautynių vietas, jas sužymėtų, nufotografuotų ir t. t.

Toks darbas mūsų kariškai istorijai būtų labai naudingas ir pageidaujamas.

3 artilerijos pulkas.

Esantieji pulke artilerininkai kariūnai — aspirantai birželio 4 d. buvo išvykę 5 dienoms į Kalnicos karių stovyklą praktiškai pagilinti teoretines žinias iš pėst. taktikos.

Atliekant pėst. taktikos praktiką vadovavo mjr. Urbšas ir leit. Bilevičius, kurie labai vaizdžiai supažindino art. kar. — aspir. su pėst. veiksmams puolant priešą, ginantis, žvalgant ir t. t. Mjr. Urbšas džiaugėsi, kad art. kar. — aspir. teoretinių žinių iš pėst. taktikos turi visai pakankamai. Supažindinti su tų žinių pritaikymu kare, ištikus reikalui, suteiks didelę paspirtį mūsų kariuomenei besiginant nuo priešo.

Baigę art. kar. — aspir. teoretinį kursą, kuris truko nuo š. m. sausio mėn. 1 d. iki birželio mėn. 16 d., išskirstyti atskirais būreliais į artilerijos pulkus įgyti stažą. Iš viso baigė 56 asmenų.

Ištarnavę pulkuose po tris mėnesius, vėl visi art. kar. — aspir. susirinks į Kauną egzaminų laikyti įgyjimui atsargos jaun. leit. laipsnio.

J o d e l e .

8 pėst. K. K. Vaidato pulkas.

Birželio mėn. 22 d. kariuomenės ugniagesių inspektorius mjr. Ružancovas apžiūrėjo pulko ugniagesių komandą.

15 val. pulko ugniagesiai savo rajone išgirdo sirenos balsą. Tuoju pasipylė iš visų kariuomenės, skubėdami prie stoginės. Po penkių minučių visa ugniagesių komanda jau buvo pasiruošusi darbui. Mjr. Ružancovas komandos viršininkui jaun. leit. Juodžiui įsakė vykti prie naujai statomo trijų aukštų mūrinio flygelio ir atlikti ugniagesių pratimus. Kirvininkai savo darbą atliko šusėtinai. Kirvininkams savo darbą atlikus, buvo bandomas siurblys. Siurblys veikia labai gerai, o taip pat jį aptarnaujantieji žmonės savo darbą atliko gerai. Komandai grįžus prie stoginės, mjr. Ružancovas padėkojo ugniagesiams už atliktus jų darbus.

M ū š o s Š l a i t a s .

Čekoslovakijos lakūnai Kaune.

Birželio 22 d. buvo atskridę į Kauną trys Čekoslovakijos karo lėktuvai. Atskrido šie lakūnai: papulkininkas Vicherek, mjr. Navratil, štabo kapitonas Kallus, ltn. Fuksa, ltn. Brazda ir, be to, vienas mechanikas. Kauno aerodrome juos sutiko mūsų karo aviacijos viršininkas, lakūnai ir aukštieji karininkai. Svečiai aplankė mūsų krašto apsaugos ministerį, vyr. štabo viršininką ir savo valstybės atstovą Lietuvoj. Be to, apžiūrėjo Kauną ir jo apylinkes, Karo muziejų ir t. t. Svečiams pagerbti surengė vaišes krašto apsaugos ministeris, Čekoslovakijos atstovas Lietuvoj ir mūsų aviacijos karininkai.

Svečiai į Kauną atskrido iš Rygos. Birželio 24 d. iš ryto svečiai išskrido iš Kauno į Taliną. Iš čia dar skris į Suomiją o iš ten grįš atgal į Čekoslovakiją.

Be to, svečiai, viešėdami Kaune, mūsų aerodrome demonstravo savo lėktuvus.

Karo mokyklos stovykla.

Stovyklos gyvenimui pajvairinti birželio mėn. 21 d. buvo surengta gegužinė, į kurią atsilankė daug svečių: karininkų ir civilių. Pasišokę, pasilinksminę iki 23 val. kariūnai ir kariūnai — aspirantai išleido savo svečius, kuriems atvykti ir grįžti buvo specialiai skirti autobusai.

Birželio 23 d., šv. Jono išvakarėse, stovyklautojai šventė Jonines: užkūrė didžiulį laužą, kuris degė per visą naktį. Apie laužą kariūnai ir kariūnai — aspirantai žaidė tautiškus žaidimus ir dainavo patriotiškas dainas. Be to, kariūnai — aspirantai sudarė skudučių ir senoviškų medinių trimitų orkestrą.

K l . D - š i u s .

Latvijos skautai pas mus.

Birželio 22 d. į Kauną buvo atvykę vyriausias Latvijos skautininkas J. Dombrovskis su žmona ir vyriausio skautų štabo užsienių dalies vedėjas J. V. Zarrinš. Svečiai atvyko aplankyti mūsų skautus, kurių vadai neseniai lankėsi Latvijoje.

Ta proga Latvijos pasiuntinybė buvo įteikti Latvijos skautų ordinai: „Pilkojo vilko“ mūsų skautams remti draugijos pirmininkui, s-gos šefo pavaduotojui, dr. Aleknai ir „Baltosios lelijos“ vyriausiam skautininkui plk. Šaraskui. Lietuvos skautų „Baltosios lelijos“ ordinu buvo apdovanoti svečiai p. p. Dombrovskis ir Zarrinš.

Vyr. skautų štabas Karininkų ramovėj buvo suruošęs svečiams pagerbti pietus, svečiams parodytos Kauno ir jo apylinkių įžymesnės vietos ir vakare dalyvavo prie Karo muziejaus vėliavų nuleidimo apeigose.

Apdovanoti šaulių žvaigžde.

Birželio 24 d., šaulių šventės proga, buvo pirmas apdovanojimas šaulių žvaigžde. Iš viso apdovanota 117 asmenų ir 62 žuvusieji dėl tėvynės bei mirusieji šauliai bei partizanai. Respublikos Prezidento vardu ženklus įteikė krašto apsaugos ministeris.

Šaulių centro delegacija įteikė žvaigždes Respublikos Prezidentui, ministeriui pirmininkui ir krašto apsaugos ministeriui.

„Karys“ kaime.

Slabadai (Šakių apskr.). Į mūsų pašto agentūrą pareina keli „Kario“ egz. Šauliai pamėgo skaityti „Kari“. Jaunimas domisi kariškais straipsneliais, apysakomis ir korespondencijomis iš karių gyvenimo. Ne tik skaito išsirašę, bet nepavydi jo savo draugams, pažįstamiems ir kaimynams. Labiausiai skaito atsarginiai ir būsimieji kariai. „Kario“ numerius nesunaikina, bet deda į krūvą ir metų gale susiuva. Matyti, kad ir kaimo jaunimas pradeda susidomėti karišku gyvenimu.

Geras pavyzdys.

Žalioji (Vilkaviškio apskr.). Turime gerai sutvarkytą ir organizuotą šaulių būrį. Jau turi dudų orkestrą, kuris neblogiausiai pagriežia.

Rengia vakarėlius, gegužines, paskaitas ir t. t. Žodžiu, gyvas būrys. Taip pat gerai pratinami ir karo dalykuose.

J . A l m o n a i t i s .

Suliepsnojo laužai.

Strumbagalvė. Vietos kelių šaulių iniciatyva šių metų Joninių šventė buvo gana gražiai tradiciniai paminėta. Išvakarėse sukrauta didelis laužas, kurio liepsnos ilgiems liežuviams nušvietus padangę suskambėjo dainos „Į Vilnių, į Vilnių, į mylimą šalį...“, „Ei, pasauli...“ ir kitos. Labai gražiai atrodė ant vandens paleisti vainikai su pritaisytomis degančiomis žvakelėmis. Apylinkėje taip pat buvo matyti degantieji laužai. Tai sudarė gražų vaizdą, priminė garbingą mūsų tautos praeitį ir sukėlė jaunuoliams tėvynės meilės jausmus. Bet kartu ir skausmas perėjo per strumbagalviečių širdis, nes už poros kalnelių vargsta erelio naguose pagrobti broliai.

A l f a s S t r o m a s .

Joninių šventė Kalvarijoje.

Vietos šaulių būrio pastangomis suruošta tikrai grandiozinė Joninių šventė. Vieta šiai šventei, 3 km. nuo Kalvarijos, ties Orijos ežeru labai patogi ir poetinga. Rinkosi čia svečių ekskursijos, kaip į antrąjį Rambyną, iš Marijampolės ir Kalvarijos apylinkių. Skambėjo dainos, klegėjo kalbos, kurias nutraukdavo įvairiaspalvės raketos. Kauno šaulių teatras jau pasiruošė vaidinimui, kurio laukė keletos tūkstančių žmonių minia.

Suskamba Tautos himnas, graži patriotiška adm. kapit. Gedmanto kalba, p. t. teisėjo Giedriko ir išklausomas prologas iš „Savanorio dukters“. Scenai apšviesti vykusiai panaudojamas, kaip prožektorius, lengvojo auto žibintas, nes publikai buvo parinkta amfiteatrališka vieta, tai nuo kalno žvelgti scenon kaip tik ir buvo patogiu auto žibintams. Vaidinimas visiems labai patiko, nors buvo vėsu ir jis dėl šviesos užtruko. Publika kantriai laukė ir maloniai vaidinimo žiūrėjo, nesigailėdama simpatijos jausmų komedijai „Karolio Teta“. Pertraukų metu grojo šaulių orkestras, stebino raketos, ežero bangos žaisdamos su ugninėmis valtėmis ir vandens žiburėliai, kurie pasklydo po visą ežero paviršių. Idomūs buvo ir naktipiečiai — kas apie staltieses apšėdę, kas didžiuos vežimus susirinkę valgė joninių vakarienę.

V y t a u t a s .

Zarasų šaulių miesto būrys.

Zarasų šaulių miesto būrį sudaro dauguma Zarasų inteligentijos ir mokytojų. Dažnai į Zarasus atvažiuoja II-ros rinktinės vadas dėstyti jiems pamokas. Šauliai labai domisi pamokomis. Buvo šaudymo pamoka kovos šoviniais. Turėjo gerą pasisekimą.

Prie Zarasų šaulių miesto būrio prisideda dauguma Zarasų valdžios aukštesniosios komercijos mokyklos mokytojų. Jie kartu dirba su miesto šauliais. Šauliai beveik visi turi šaulių uniformą. Zarasų šaulių miesto būrys nesnaudžia. Neseniai rengė viešą vakarą Zarasuose. Vaidino „Buridano asilą“. Šiam vakarui rengti daug padėjo Zarasų valdž. aukšt. komerc. mok. mokytojai šauliai, kurie net svarbiausias roles turėjo ir gerai jas atliko. Be to, jie mano su „Asilu“ ir į kitą apskritį nuvažiuoti ir pasirodyti.

Karys.

Šauliai mokomi karo mokslo.

Paskutiniu metu su Veliuonos šaulių būrio netarnavusiais kariuomenės nariais kandidatais, jaonais šauliais, pradėta daryti karo mokslo užsiėmimai. Kol kas jauni šauliai mokomi tankinės rikiuotės ir veiksmų su šautuvu.

Šauliai į užsiėmimus renkasi kiekvieną šventadienį 8 val. ryto ant Pilies kalno (Čerkakalnio) ir čia tam tikrą nustatytą laiką yra mokomi.

Praėjus tam tikrą nustatytą karo mokslo užsiėmimų programos dalį, jauniems šauliams bus suruošti egzaminai įgytų karo mokslo žinių patikrinimui, ir vėliau jie bus prisaikdinami ir pakeliami iš kandidatų į tikrų šaulių laipsnius.

Šauliai į užsiėmimus renkasi su noru ir atidžiai domisi kariško užsiėmimo pamokomis.

Korespondentas

Geležinkelių kuopa.

Birželio 20 d. buvo kuopos metinė šventė. Šios iškilmingos dienos paminėjimui buvo surengta didelė sporto šventė.

10 val. prasideda iškilmingos pamaldos vietos bažnyčioje. Pamaldų klauso ir svečiai. Svečių tarpe buvo vienas iš pirmųjų geležinkelių vadų, dabartinis karo technikos viršininkas pulk. Popeliučka.

Po pamaldų kuopos aikštėje išrikiuotus karius pasveikino karo technikos v-kas, primindamas atliktus per dvyliką metų darbus ir apibūdindamas kuopos uždavinius ir tikslus. Galingą „valio“ skamba už mūsų vyriausybę.

Vėliau buvo paradas.

11,45 laukia skanūs pietūs. Valgykla išpuošta žaliuynais ir stalai apdengti įvairiais valgiais. Svečiai pietauja drauge su kuopa.

Apie 14 val. pradėjo rinktis į aikštę miestelio gyventojai, nes kuopos šventė kartu buvo ir miestelio šventė. Kuopa, visą laiką gyvendama Radviliškyje, spėjo susigyventi su miesteliu. Karių sportas suteikia jiems gražių pramogų ir todėl visi, kurie turi valandėlę atliekamo laiko, skuba į aikštę pasigėrėti.

Lygiai 14 val. pasirodo aikštėje gražiai išsirikiavę sportininkai.

Pirmutiniai išeina 7 klm. žygiuotojai ir greit išnyksta iš aikštės. Juos lydi teisėjas su dviračiu. Toliau parodoma svečiams kasdieninė kuopos gimnastikos pamoka, supažindinama su tuo, kaip praeina kiekvienos dienos gimnastikos užsiėmimai. Po gimnastikos prasideda lengvosios atletikos rungtynės. Kai kurie šių rungtynių rezultatai: bėgimas 200 mtr. gr. Černevičius 28,2 sek.; 400 mtr. jaun. kar. Valenta 1,5,6; 800 mtr. eil. Želvys 2,34,1; 1500 mtr. eil. Venckus 5,16,8. Rutulio stūmimas 9,02 mtr.; granatos mėtymas eil. Micpovilis 43,95 mtr.; šokimas į aukštį gr. Mackevičius 1,43 mtr., šokimas su kartimi jaun. kar. Sokolovas 2,52 mtr.; lipimas į 9 mtr. stulpą jaun. kar. Kuršius 25 sek. Estafetės: — 4×100 — 56,8 sek.; olimpinė — 4,35,4; švediška — 2,45,0.

Nepasibaigus lengvos atletikos rungtynėms, pasigirsta gausingas plojimas — pareina žygi laimėję. Pirmuoju atėjo eil. Sadauskas per 41,40 min.; antras 20 žingsnių atsilikęs eil. Jasiūnas.

Lengvąją atletiką pamaino sakalų gimnastika ir gausios piramidės. Pasibaigus piramidėms ir prasidėjus įvairiems linksmiams žaidimams, išblaško iš aikštės sportininkus pavojaus trimtai. Neliuka nė vieno sportininko. Per 1,10 min. atbėgo į aikštę pirmuoju jaun. kar. Olibikas ir po 3,10 min. kuopa buvo pasirengusi žygiui.

Pilnoj kautynių aprangoj buvo atlikta gimnastika su šautuvais. Tuo baigta sporto programa.

Išsirikiavusiems kariams už pasiektus darbo rezultatus dėkojo karo technikos v-kas ir čia pat laimėtojams įteikė dovanas.

Linksmi sportininkai, dainuodami, grįžta į kareivines.

19 val. kuopos poligone, gražiai išpuoštoje aikštėje, prasidėjo linksma gegužinė.

Ltn. O.

Boksas Kauno pirmenybėms. Liepos mėn. 11 — 12 d. d. Kaune ruošiamos bokso ir sunkumų kilnojimo pirmenybės.

Garsusis Hidenas žais Lietuvos rinktinėje. Futbolo lyga yra susitarusi su W. A. C. surengti Kaune dar vienas rungtynes. Rungtynės bus po W. A. C. gastrolių Latvijoje, Estijoje ir Suomijoje liepos mėn. 15 d.

Mūsų rinktinės vartuose stovės W. A. C. vartininkas Hidenas. Vadinasi, bus proga pamatyti jį prie tikro „darbo“.

Moteriškė pirmoji. Šiomis dienomis buvo surengtos tarptautinės Baden-Badene automobilių lenktynės. Rygiūtė p. Vītaker, startavusi Taline į Baden-Badeną, atvyko pirmoji. P. Vītaker turėjo kontrolės punktą ir Kaune.

Latvija — Lenkija. Liepos mėn. 5 d. Rygoje bus tarpvalstybinės futbolo rungtynės tarp Lenkijos ir Latvijos. Tai bus antros rungtynės; pirmas susitikimas Varšuvoje pasibaigė 6:0 lenkų naudai.

Juventus — Italijos čempionas. Birželio 24 d. Italijoje buvo finalinės futbolo rungtynės dėl čempiono vardo tarp Juventus ir Ambrosiana, kurios pasibaigė 1:0 Juventus naudai.

Pasaulin. šaudymo pirmenybės. Šių metų rugpjūčio mėn. 23 d. Lvove prasidės pasaulin. šaudymo pirmenybės, kurios truks iki rugsėjo 6 d. Pirmenybių programa tokia: šaudymas iš kariškų, medžioklinių, mažo kalibro šautuvų, iš pistoletų ir saidokų. Dalyvauti pirmenybėse sutiko beveik visos Europos valstybės ir kai kurios Amerikos valstybės. Pirmenybėse dalyvaus ir mūsų kaimynai — latviai, estai ir suomiai.

Šios pirmenybės bus 28 iš eilės. Pirmos pirmenybės buvo 1897 m. Lione, dalyvaujant vos 5 valst. (šiais metais 26) Prancūzija, Olandija, Šveicarija, Norvegija ir Italija. Pirmenybes tuomet laimėjo Šveicarija. Iki 1914 m. pirmenybės būdavo kasmet įvairiuose Europos ir Amerikos miestuose.

Po pasaulin. karo pirmenybės 1921 metais vėl buvo atnaujintos Lione. Paskutinės pirmenybės buvo 1930 m. Antverpene ir pirma vieta teko Jungt. Amerikos Valst.

Šarkis ne tik geras boksininkas, bet ir plaukikas. Amerikos lietuvių spauda rašo apie nepaprastą mūsų tautiečio Šarkio-Žukausko dviejų gyvybių išgelbėjimą.

Pats įvykis taip atrodo. Važiuodamas automobiliu vienas pilietis pastebėjo, kad du žmonės, moteris ir vyras, įvažiavo į vandens rezervuarą, kuriame automobilis su žmonėmis beveik jau buvo nuskendęs. Apie tai jis pranešė Šarkiui, kuris tuo metu, nieko nežinodamas, važiavo pro šalį. Išgirdęs apie tai Šarkis, nieko nelaukdamas, nūrė vandenin ir po dviejų minučių abu žmones pro langą ištraukė iš jau nugrimzdusio automobilio.

Vadinasi, Šarkis ne tik geras boksininkas, bet ir plaukikas.

KARIŠKOS ŽINIOS.

Italų studentijos militarizavimas.

Visuose Italijos universitetuose įsteigti karo istorijos ir jūrų karo politikos kursai.

Karo istorijos kursų tikslas, supažindinti jaunuomenę su karų istorijomis, paaiškinant tai klasiškų kampanijų ir kautynių pavyzdžiais, ypač iš didžiojo karo. Jūrų karo politikos kursuose dėstomi šie dalykai:

- Anglijos, Jungt. Amerikos Valstybių ir Japonijos jūrų politika;
- nagrinėjimas įvairių sąjungų galimumų tarp šių trijų didžiųjų jūrų valstybių;
- Italijos, Prancūzijos ir Vokietijos jūrų politika;
- kritiškas nagrinėjimas šių dienų jūrų karo priemonių;
- jūrų nusiginklavimo konferencijų vaisiai bei pasekmės.

Latvių „aizsargų“ aviacija ir priešdujinė apsauga.

Latvių „aizsargų“ (šaulių) organizacija suformavo savo aviacijos pirmąją eskadrilę. Eskadrilė kol kas susideda iš 3 lėktuvų (2 kariški ir 1 sportiško tipo), kuriuos perdavė „aizsargams“ lėktuvų savininkai, buvę karo lakūnai. Vedamos derybos dėl užpirkimo dar 1 lėktuvo iš Čekoslovakijos. „Aizsargų“ narių tarpe yra nemažas skaičius patyrusių lakūnų.

Taip pat kreipiamas dėmesio į „aizsargų“ parengimą priešdujiniam apsigynimui. Tam tikslui prie organizacijos štabo įsteigtas atskiras karo chemijos skyrius ir trumpalaikiai instruktorių kursai, kurie ruoš instruktorius „Aizsargų“ dalims. Be to, į kiekvieną „aizsargų“ pulką komandiruojamas vienas karininkas karo chemijos specialistas.

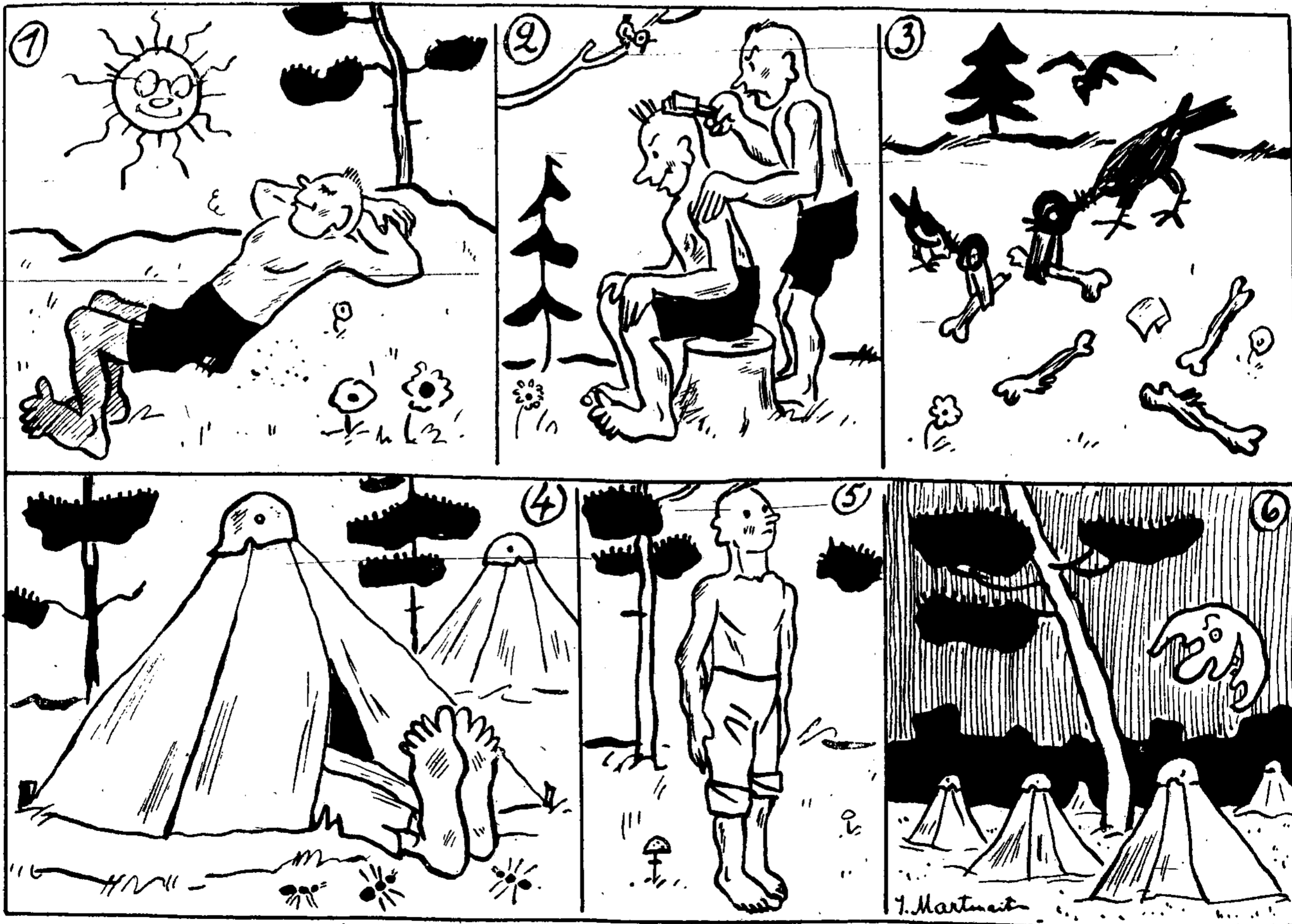
Stovykla.

Mamonėliui teko laimė
Pagyvent kariūnų „kaime“,
Apie tai jis nori čia
Aprašyti jums plačiai.
Tai ne „kaimas“, o stovykla,
Ten gyvena vyrai miklus,
Tokios bronzinės spalvos
Nuo pat kojų lig galvos.
Už Kleboniškių pušyne
Eilių eilės palapinių,
Kokie šimtai keturi
Sau baltuoja Panery.
Jaučias ten jėga jaunatvės,
Visur svarios, tiesios gatvės,
Niekur šiukšlės nerasi,

Taip tvarkingi čia visi.
Ošia pušys. Paukščiai gieda.
Padangėse saulė rieda.
Čia stovykloj linksmā man —
Dzinguliukai dzin-dzan-dzan!
Visko yra mūs stovykloj —
Ir ramovė, ir skaitykla,
Yra krautuvė pilna —
Ko tik nori, tau gana.
Jeigu nori skusti sprandą,
Ir kirpykla atsiranda,
Taip nuskus tave šauniai,
Daug geriau, negu Kaune.
O gardžių stovyklos pietų
„Metropolis“ pavydėtų, —
Taip juos moka čia daryt,
Kad liežuvį gal' praryt!

Nieks čionai nenusizengia,
Jeigu vaikšto nusirengęs —
Čia ir stori ir laibi
Džiaugiasi gamtos glėby.
O kai diena tik prabėga,
Mūs stovykla saldžiai miega,
Tik mėnulis juokdarys
Vienas maudosi Nery.
Uodai zvimbia, skruzdės kanda.
Ach, tu mano miela Vanda!
Taip malonu ir gerai —
Gražios naktys, vakarai.
Dzingul dzingul dzinguliukai —
Puikus mūsų reikaliukai!

Rašo Jaunas Kareivėlis —
Misinginis Mamonėlis.

1. Nemokamas stovyklos centralinis apšildymas ir šonų svilinimas. 2. Stovyklos kirpykloje. 3. Stovyklos nemokamos tarnaitės—varnelės valo stovyklos stalą. 4. Ilgiausio kariūno Chmeliausko kojos ir jo dresiruotos skruzdėlės. 5. Charakteringa poza—„stok rė (ramiai!)“. 6. Nemokama stovyklos „lektričnastis“.

Išpiauti ir saugoti!

ALUS pristatomas į namus

Gerbiamųjų alaus vartotojų žiniai pranešame, kad Klaipėdos Akc. Bravoro alus su ledu pristatomas į namus užsakant po 1 dėžę (30 butelių).

Kreiptis telefonais: Kaunas 29 - 74 nr. ir Kaunas III — 51 Nr.

Su pagarba
Elšteinas ir Taršisas
Alaus urmo sandėlis Viliampolėj.

LONDONE „KARĮ“ galima gauti pirkti

pas mūsų agentą J. Naujokaitį Nr. 3 White's Garden Planet str. Commercial Road, E. J. London.

Geriausiai aprūpinsi save ir vaikus, pasidėdamas pinigus
UKIO BANKE
Turtas 15 milijonų litų. Moka aukštus nušimčius. UKIO Banką rasi kiekviename apskr. mieste.

Saugi vieta indėliams. Taupymo dėžutės. Visos bankinės operac.
LIETUVOS KOPERACIJOS BANKAS
Kaunas, Laisvės alėja 62. (Savi namai). Tel. 104, 746, 922

Milteliai

KAITOSAN „SANITAS“

nuo kojų ir kitų kūno dalių prakaitavimo.

KAITOSAN apsaugo kojas nuo prakaitavimo.

KAITOSAN pašalina nemalonų kojų prakaito kvapą.

KAITOSAN apsaugo avalinę ir kojines nuo ankstyvo susidėvėjimo.

KAITOSAN sustiprina kojų funkcijas.

Jau parduodami bilietai

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Naujos XIX loterijos II klasės lošimui

Neatsilik ir Tamsta!

Nes

Kario straipsniai ir vaizdai negąsdina karo siaubu, bet ragina savąją nepriklausomybę ginti ir pagrobtą Vilniaus niekad nepamiršti

Kario straipsniuose atsispindi savo krašto meilė, pasiaukojimas ir didvyriški darbai

Kariui rūpi ne tik grynai kariuomenės reikalai, bet ir piliečių sąmoninimas, jo kaip doro visuomenės nario pareigos ir garbė

Karys savo Kuprinės pabiromlis suteikia daug linksmo ir gražaus juoko.

K A R I J

Lietuvos kariuomenės savaitinį pigų, įdomų ir gausiai iliustruotą laikraštį

skaito ne tik kariuomenė, šauliai, skautai, mokyklų jaunimas, bet ir **visa visuomenė**

Išsirašę „Karij“ visiems metams **kalendorių** gauna priedo gražų sieninį

„Kario“ kainai: 12 mėn.—8 lt.; 6 mėn.—4 lt.; 3 mėn.—2 lt.; 1 mėn.—1 lt. Užsieny (be Latvijos, Estijos ir Vokietijos) dvigubai.

ADRESAS:

Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“